

Turistický magazín

ročník XVII., září 2023

ZDARMA

KAM

po Česku

www.kampocesku.cz

„S pomocí knih se mnozí stávají učenými i mimo školy. Bez knih nebývá učený nikdo ani ve škole.“

-Jan Amos Komenský-

Nechte se chytit
do sítí babího léta

Dolní Poohří

NOVÁ TURISTICKÁ MOBILNÍ APLIKACE

Načtěte QR kód a stáhněte si naši novou aplikaci.

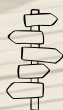
Toulky Dolním Poohřím

Putování s Ohřinkou

Tipy na výlety

Agaraton

Mapy

Milí čtenáři,

Jan Werich popsal smích brabence takto: „Brabec se chechtá, Ezop se ho hned ptá, čemu že se na trávě v lese právě řehtá.“ A nesmějí se jen brabenci. Stejně centrum v mozku, a tím pádem k chechtání předpoklady, mají i savci, ptáci, plazi, a dokonce i ryby. Ověřili si to vědci berlínské Humboldtovy univerzity na hladavcích, když proháněli uchechtané potkany. Chechtat bychom se měli i my, když nám politici tak

vycházejí vstříc. Škoda jen, že se nemůžeme polechtat a rozchechtat sami. On totiž náš malý mozek při každém lechtavém pohybu předvídá, o co nám jde, a tak vyšle signál do místa, které chceme polechtat, a tak zmírní hmatovou odezvu na lechtavý dotyk.

Vinaři testují nové líčení na cyklisty. K tomu účelu otevřeli degustační stánky uprostřed vinic pod heslem: Za vínem do sklepů, za krásou přírody do vinic. A libují si. Cyklisté se osvěžují. Ale vínem osvěžený cyklista porušuje zákon, kvůli nulové toleranci alkoholu. Tak co, milí mocní, najdete v zákoně stejně jako pro tiché víno výjimku i pro konzumaci vína na vinicích pro cyklisty?

Nový školní rok učivo zjednodušuje. Tedy blíží se ideálu, kdy se bude učit, jak najít odpovědi na internetu. Studentům se opět ulevuje. Nově na společných bezpohlavních toaletách. Vydavatel, odborníci, úředníci a poradci ministrů v případě učebnice Soudobé dějiny pro deváté třídy a víceletá gymnázia zaujali postoj „já nic, já letadlo“, čímž dovádí Ústav pro studium totalitních režimů k šílenství. Historie se v případě této učebnice stěhuje do rukou manipulátorů, co v lepším případě z hlouposti, v horším z účelovosti manipulují dějinami. Snahou asi bylo nabídnout učebnici jinou, a tak vznikla učebnice, kde chybí základní, daná fakta o naší minulosti. Jen namátkou, žáci se nedozví o našem zahraničním vojenském odboji, o smlouvě Německa se Sovětským svazem, kdy si Stalin s Hitlerem rozdělili Polsko, a o obsazení Litvy, Lotyšska i Estonska Sověty. Kapitola o holocaustu mlčí o počtech zavražděných z rasových důvodů, chybí vysvětlivka pro Norimberské zákony, a co hůř, nemluví o válečném významu a fungování Malé pevnosti a ghetta Terezín. Nedozví se o pražském povstání v roce 1945, o obrodném procesu a následné invazi Sovětů a Varšavské smlouvy v roce 1968. Zato hodně zvedí o dějinách čokolády. Pokud se podobně krmí informacemi umělá inteligence, otázkou je: Cui bono? V čí prospěch?

Budíž září v září slunce babího léta, barvách podzimu, teplotně nadprůměrné. Necht' vaše kroky vedou na místa, KAM vás v tomto vydání zveme. Třeba do vinohradů, na městské slavnosti, do městských památkových zón, za kulturou, svatým Václavem i poznáním. Babí léto je nejpestřejší období roku, ale dny se krátí. Nejvyšší čas dobít baterky alespoň do dubna. Co třeba začít tím, že vypneme televizi? Dá nám to více času na sebe, na přátele, na koníčky i zábavu. Stejně tam prd dávají nebo nás to, co tam dávají, jen naprdne.

Luděk Sládek, šéfredaktor

vychází elektronicky
29. 8. 2023

Neštěstí přichází cvalem,
ale odchází pomalu.

KAM vybírá z obsahu

Lékárník od Zlaté lilie (550 let)	3
Robota a poddanství bylo zrušeno! (170 let)	5
Divoký v životě i umění (150 let)	6
Podzimní procházka oceněnou Babou začne již na zastávce autobusu	8–9
NEJ České republiky SOUTĚŽ	10
Babí léto v Kladenském zámku	13
Jindřichův Hradec aktivně a za poznáním s dětmi SOUTĚŽ	15
Za zvířátky po Plzeňském kraji SOUTĚŽ	17
Projížďka historickým autobusem?	18
Za společným dědictvím na kole i pěšky	20
Za drakem, minerálkou a pevnostmi do Bělovi v Náchodě	23
Muzeum v přírodě Vysočina zve na Veselý Kopec SOUTĚŽ	25
Opava obléká podzimní kabát	27
Východní Morava – vaše opravdová dovolená	28–29

Nový pán království

(770 let)

Král Václav I. umírá náhle 22. září 1253 na nezjištěnou nemoc na svém královském dvoře v Počaplicích u Berouna. Syn Přemysl Otakar II. byl v té době v Rakousích.

Přemysl se ujal vlády 23. září 1253, ale do Čech se vrátil až po měsíci. Do korunovace (1261) se nehonosil titulem král, ale jen pán či dědic českého království (dominus regni Boemie). Poté co 8. 11. 1253 složil legátu Velascovi slib věrnosti církvi a králi Vilémovi, v lednu 1254 uvěznil a záhy i propustil Boreše z Rýzmburka. Jako varování české šlechtě.

Josef Šof

foto © Historie Českého národa v obrazech

Alžběta alias Rejčka

(735 let)

Dvojnásobná česká královna pocházela z Polska. Dle tehdejších zvyklostí byla již jako mladičká královská dcera „zobchodována“ v rámci evropské politiky.

Jediná dcera polského krále Přemysla II. se narodila 1. září 1288 v Poznani. Ve třech letech byla zasnoubena s Otou Braniborským, ale ke svatbě nakonec nedošlo. Brzo přišla o oba rodiče a dětství strávila pod dohledem tety Anny, starší sestry Přemysla II. Roku 1300 ve svých dvanácti letech byla provdána za českého krále Václava II., který tím utvrdil nárok na polskou korunu. O tři roky později v květnu byla na Pražském hradě korunována českou a polskou královnou. Přijala jméno Alžběta, které bylo později zkomoleno na Rejčka.

Eliška Rejčka Polská

-babok-

foto © Wikimedia Commons

KAM na výlet s PETREM SLEPIČKOU

Petr Slepíčka je ročník 1976, odkojený Vltavou, který do zletilosti poznával svět v historickém centru Prahy. V cestovním ruchu pracuje od poloviny 90. let minulého století. V roce 2009 nastoupil do tehdy ještě Pražské informační služby coby koordinátor provozu infocenter a vypracoval se až do pozice ředitele Sektoru turistických služeb a statutárního zástupce PIS PCT se 70 zaměstnanci a více než 150 externími pracovníky a brigádníky. Po transformaci na Prague City Tourism, a. s., působí v pozici ředitele sekce. Pro mne je ale neobyčejně lákavé zeptat se Petra, coby úřadujícího prezidenta asociace turistických informačních center A.T.I.C. ČR, KAM by pozval naše čtenáře na výlet.

„Krásná otázka. Samozřejmě nemohu reagovat jinak než čtenáře pozvat do turistických informačních center. Aneb jak v asociaci s oblibou říkáme, Turistické informační centrum – první krok na vašich cestách. Pozval bych čtenáře do jakéhokoliv koutu republiky. Kamkoli se vydají, všude je krásně. Někde více a jinde ještě krásněji. Ovšem pokud čtenáře láká zážitek z cestování v komfortnější rovině, bez nežádoucích překvapení, doporučím vyhledávat místa certifikovaná, s dobrými referencemi. Může se jednat

Petr Slepíčka, Prezident A.T.I.C. ČR

o regionální produkt či službu, výrobek roku, unikátní nabídku nebo třeba právě služby „iček“. Důležité na udržitelném cestovním ruchu je podpořit místní obyvatele, docenit jejich plli a vloženou energii. Osobně plánuji výlety za primárním cílem a k němu nabaluji další možné cíle cestou. Jak jinak – inspiroji se v místních infocentrech a na jejich webech. A protože místní obvykle vědí více, než řídka se stane, že drobnosti zastíní můj původní cíl. Takové výlety pak bývají nejzáživnější.

Výletníci plánují své cesty dle zájmů, a tak na mých cestách v itinerářích obvykle nechybí pivovar anebo lokální gastro nabídka.“

Děkuji za skvělé pozvání za krásami České republiky, hodné šéfa asociace infocenter..

Luděk Sládek

foto © Luděk Sládek; Zdeněk Šimágl

Dopisy čtenářů

Vážení, bylo by dobře, kdyby články o historii psali historici. V červnovém čísle se autor -babok- hrubě mýlí. Na popravě na Staroměstském náměstí nesvištěla sekera. Kat Jan Mydlář k popravě 12 odsouzených použil celkem 4 popravčí meče. Ostatní odsouzení byli popraveni oběšením. Jinak ale časopis je velmi hezký. Se srdečným pozdravem Vladimír Richter

Vážení, souhlasím s Vámi, že formulace „Svislem jeho sekry vyhaslo dvacet sedm životů českých pánů.“ není pravdivá. Byla to nedomyšlená nadsázka k zadanému tématu, kterým však nebyla poprava, ale připomenutí osobnosti. Každopádně Vám děkuji za upozornění na tuto zavádějící nepřesnost. Přeji klidné letní dny a srdečně zdravím.

Dobry den, pravidelně se zúčastňuji skoro všech vašich soutěží, vždy se dovím něco nového. V soutěži NEJ České republiky 7–8/2023 jsem bádala o našich horách, zaujala mne a přiznám se, že jsem nepochopil otázku č. 3 Naše hory a kopce podle prominence nad 100 m s nejdelším názvem jsou... Z otázky mi není jasné, zda se jedná o jejich součet, nejvyšší, nejnižší...??? Víím, že na tom svět nestojí, podle mne je to špatně položená otázka, ale taky se mohu mýlit. Můžete mi, prosím, poradit. Ing. Milan Krajča, Opava

Dobry den, pane Krajčo, máte pravdu, otázka by mohla být lépe položena – to souhlasím. Prominence topografická je pojem označující relativní výšku hory. Otázka by tedy lépe zněla takto: Naše hory a kopce podle výšky nad 100 m s nejdelším názvem jsou? Děkuji za upozornění.

Toto je první z dopisů na stejné téma

Poznámky: zdravím pravidelně několik let mam váš časopis jelikož mě zajímá zeměpis a jsem řidič zájezdového busu, v posledním čísle FOTOHÁDANKA je nějaká chyba v časopise máte a) České Budějovice, B) Jihlava, C) Písek, správně je JIHLAVA ale na netu máte jiná města, ale stejný obrázek jak v časopise. Josef Háněl

Vážení a milí čtenáři, bývaly časy, kdy za podobná nedopatření mohl zlomyslný tiskařský šotek. Doba však pokročila, a tak je načase se vymluvit a obvinít počítačový virus. Ovšem bez ohledu na dobu, ve které k nedopatření došlo, za vším hledej člověka, a konkrétně v tomto případě cherchez la femme. Nejnovější naši soutěžící zjistili, že obrázek a správné varianty odpovědí byly na internetu, kdežto v magazínu byl správný jen obrázek, ale varianty odpovědí zapomenuté z minulého vydání. (Ano, správná odpověď je b) Jindřichův Hradec.)

Všechny doručené dopisy čtenářů najdete na www.kampocesku.cz

Luděk Sládek, šéfredaktor

Lékárník od Zlaté lilie (550 let)

Dům U Zlaté lilie č. p. 458/12 na Malém náměstí na Starém Městě pražském najdete mezi Richtrovým domem a domem U Zlatého orla. Gotický dům z konce 14. století zmiňuje první písemná zmínka již roku 1402 a zmiňuje také dům „U Lilie“ s lékárnou. Lékárna byla v domě až do roku 1575.

Dům U Zlaté lilie

Před rokem 1400 tu vyrostl dvoupatrový kamenný dům který byl později rozšířen o zadní gotické třípatrové stavení. Dům je však zajímavý svou lékárenskou historií. Ve 14. století tu sídlila Onoferova lékárna, jedna z nejstarších doložených pražských lékáren. Do historie se zapsala v 15. století, kdy zdejší lékárník Tomášek byl zapleten do spiknutí proti Vladislavu II. Svého učedníka Jiřího Hluchého poslal do Benátek pro jed tak prudký, že pouhých pár vdechnutí usmrtilo člověka. Spiknutí,

jehož iniciátorem byl dost dobře Matyáš Korvín, bylo vyzrazeno a oba zmíněné účastníky stihl osud dost strašný. Staroměstský lékárník Tomáš od Lilie byl popraven v září 1473, zmiňuje se, že byl umučen ve vězení na Staroměstské radnici. Jeho tovaryš Jiří raději požil jed. V přízemí budovy se dodnes nachází gotický unikát, nejstarší krámcový portál, jakási středověká výkladní skříň s vchodem z 1. poloviny 15. století.

-lgs-

foto © Wikimedia Commons

Pražská defenestrace 1483 (540 let)

Pražskými nepokoji za vlády krále Vladislava Jagellonského vrcholí neshody kališníků a katolíků. Když Staroměstskou radnici ovládli katolíci a umírnění kališníci, tvrdá opatření počítají s vyražděním či vyhnáním jejich odpůrců. Plán stanovil den odplaty na půlnoc z 24. na 25. září. Převrat však plánovali také kališníci, kteří stranu katolickou jen předešli.

Kališnickým radikálům postačila záminka, že katolíci chtějí překazit svatováclavské posvícení. Proto 24. září kolem osmé ranní vzali útokem Staroměstskou radnici. Zraněn byl jeden radní a také purkmistr Jan od Klobouků sudlicí na nohou. Když dělal mrtvého, kališníci jej vyhodili z okna, což také přežil. Na Novoměstské radnici však byli konšelé pobiti a svrženi z oken. Jen jeden se spasil útekem

a další byli zajati. Na Malé Straně dva sousedé skončili ve vězení. Rozvášněný dav se poté vrhl na kláštery či Židy a 26. září obsadil Vyšehrad a Pražský hrad, aby je nenapadly jejich posádky. Odpoledne okolo páté se začalo v městech pražských popravovat. Převrat přispěl k omezení moci krále a zabránil obnovení předhusitských poměrů.

Josef Grof

foto © Wikimedia Commons

Boj o český trůn (700 let)

„Již více než tři století úpí český národ pod nadvládou Habsburků...“ říkávalo se v devatenáctém století. Ač se dnes názory na „úpění pod Rakušáky“ různí.

Pražané vpustili mladistvého Jana Lucemburského do Prahy, 1310 (Jos. Mathauser)

Situace po vymření Přemyslovců byla složitá a čeští páni nebyli v představách o svém vládcí jednotní. Politické a ekonomické zájmy vyhnaly Jindřicha Korutanského a přivedly na český trůn syna římskoněmeckého krále Albrechta I. Habsburského Rudolfa, zvaného Kaše. Jeho brzká smrt umožnila návrat slabého Jindřicha Korutanského. Požádali proto o pomoc římského krále Jindřicha VII. Ten se rozhodl udržet „stříbrné království“ v rodině a nabídl Čechům svého syna Jana. Jan Lucemburský sice nepatřil mezi nejoblíbenější české panovníky, ale podařilo se mu razantně odsunout vládu Habsburků, když 18. září 1323 – před 700 lety – vymohl listiny, o něž Habsburkové opírali své nároky na český trůn. Habsburkové si na definitivní panování v českých zemích museli počkat ještě dvě stě let.

Antonín Fridrich

foto © Historie Českého národa v obrazech

Radnice v Praze (685 let)

Budova dnešní Staroměstské radnice nebyla radnicí vždy. Její novou funkci jí stanovil král Jan Lucemburský až v září 1338.

Staroměstská radnice po 10. květnu 1945, akvarel, Pavla Fořtová 1945

Vydal privilegium místním měšťanům ke správě Starého Města. Ti využili raně gotický nárožní dům z konce 13. století, který získali z majetku bohatého kupce Wolfina od Kamene. Nejstarší a neznámější částí je známá věž s arkýřovou kaplí a orlojem. Radnice byla postupně upravována a rozšiřována. Smutný byl osud novogotické východní části z poloviny 19. století, která byla zničena během Pražského povstání 8. 5. 1945 a nebyla již nikdy obnovena. Dnes se jedná o soubor několika domů přiléhajících ke Staroměstskému náměstí.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Historia magistra vitae

Září 1598 (425 let)

Rudolf II. **povýšil Hradčany** na královské město. Samostatným městem byly do roku 1784. Hradčany vznikly jako třetí pražské město, a to po Starém Městě a Menším Městě (nynější Malá Strana). Byly úzce svázané a správně závislé na Pražském hradě. Čtvrtým pražským městem bylo Nové Město.

1. 9. 1643 (380 let)

K Brnu **přitáhly švédské jednotky** generála Leonnarta Torstensonova. Rozložily se na výšinách u Slatiny, kterým se dosud říká Švédské valy či Švédské šance. K útoku na město Brno nedošlo, proběhly jen drobné boje. Švédské jednotky byly 9. září 1643 odvolány na sever Německa.

2. 9. 1938 (85 let)

Premiéra českého filmu Klapzubova jedenáctka podle povídky Eduarda Basse v režii Ladislava Broma, který se ve filmu objevil v roli druhého hlásatele. Ústřední manželský pár Klapzubových ztvárnili Theodor Pištěk a Antonie Nedošínská. V roce 1968 vznikl na stejné téma televizní seriál.

3. 9. 1448 (575 let)

Poděbradská jednota pod vedením Jiřího z Poděbrad **dobyla Prahu**. V noci z 2. na 3. září obsadila pevnost Vyšehrad a následně pronikla do Nového i Starého Města pražského. Díky této akci došlo k upevnění moci Jiřího z Poděbrad, završené jeho korunovaci na českého krále v roce 1458.

6. 9. 1253 (770 let)

Police nad Metují byla králem Přemyslem Otakarem II. **povýšena na městečko** převedením práva pořádat trhy z Provodova. První zmínka o obci je z roku 1213 v listině krále Přemysla Otakara I. Název police odkazuje na staročeské označení vsí na rovině, v otevřeném terénu.

Tichý génius (335 let)

Český sochař a rezbář, představitel vrcholného českého baroka **Ferdinand Maxmilián Brokoff** se narodil 12. září 1688 v Červeném Hrádku u Jirkova. Uměleckou dynastií Brokoffů založil jeho otec Jan, potomek chudého ševce ze Slovenska.

Ferdinand Maxmilián Brokoff, kresba Jan Vilémek

Ferdinand se řemeslu vyučil u svého otce, další zkušenosti získal zřejmě v zahraničí (Vídeň, Řím). Vedení rodinné

Sv. Barbora, Markéta (vlevo) a Alžběta (vpravo), Karlův most

dílny převzal po smrti otce jeho starší bratr Michal. Ten za tři roky zemřel a majetku se ujal Ferdinand. Zůstal

svobodný a věnoval se pouze tvorbě. Nejslavnější je jeho soubor devíti sousoší na Karlově mostě, vytvořil ale i další desítky soch po celých Čechách, v Polsku a Rakousku. Jeho hlavním působišťem však zůstávala Praha, již vtiskl barokní tvář, kterou si z větší části uchovávala dodnes. Rozsah jeho díla svědčí o umělcově velké pracovitosti a také organizačních schopnostech ve vedení sochařské dílny. Jeho poslední prací byl mariánský morový sloup, umístěný na Hradčanském náměstí v Praze, který však nedokončil. Zemřel 8. 3. 1731 ve věku 42 let na častou nemoc sochařů – souchotiny. Byl pochován na chrámovém hřbitově u kostela sv. Martina ve zdi na Starém Městě pražském.

Marie Petrušková

foto © Wikimedia Commons

František Matěj Hilmar (220 let)

Do rodiny Hilmarů se v Nové Pace 30. září 1803 narodil pozdější učitel a hudební skladatel **František Matěj**. Polku proslavil doma i v cizině.

F. M. Hilmar, skladatel, Humoristické listy r. 1881

Od dětství hrál na housle, harfu, flétnu i klavír. Učitelem mu byl Vít Šádek a František dělal takové pokroky, že ve svých 13 letech vyjel

s novopackou kapelou do Ruska, Německa i Polska. Po návratu domů absolvoval učitelský kurz v Jičíně a nastoupil jako učitelský pomocník v Kopidlně. Od roku 1827 působil jako učitel v Holíně, později ve Střevači a od roku 1838 v Kopidlně. Věnoval se hudbě a jako dobrý tanečník upravil tehdy oblíbený tanec nimra vzniklý z písně Strýček Nimra koupil šimla. Hilmarova polka se z Kopidlnska rozšířila na venkov a v Praze se stala oblíbenou mezi obrozenci, coby český národní tanec. Pronikla i do Vídně, Berlína, Paříže, Petrohradu či New Yorku. K nejznámějším polkám autora patří Esmeralda, Cikánská, Jiřinka nebo Vlastenka. Přitom první Františkova polka vyšla tiskem roku 1837 anonymně. Za svůj život zkomponoval přes 200 polek, kvapíků,

Náhrobek F. M. Hilmara v Kopidlně

valčíků a dalších, byl autorem i chrámové hudby. Jeho talent ocenili Dvořák i Smetana. František Matěj Hilmar zemřel 1. 10. 1881 v Kopidlně, kde byl také pohřben.

-mf- foto © Wikimedia Commons; Adam Řeřha

1378 (645 let)
Jan Očko z Vlašimi
17. 9. 1378
papežem Urbanem VI.
jmenován historicky prvním českým kardinálem

1583 (440 let)
Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna
* 14. 9. 1583
† 25. 2. 1634
český vojevůdce a politik

1723 (300 let)
Karel VI.
5. 9. 1723
korunovace českým králem v Praze s přízviskem Karel II., 29. český král

Robota a poddanství byly zrušeny! (170 let)

Průlomové rozhodnutí říšského sněmu ze 7. září 1848 formálně ukončuje středověký feudální systém. Umožňuje postupný vznik nových majetkových poměrů a celkovou přeměnu venkovské společnosti.

Hladová bouře ve Štětíně (1847)

Změny visely ve vzduchu už od dob Josefa II., ale až revoluční rok 1848 posunul pomyslné kolo dějin o zub dál. Koncem července začali poslanci projednávat návrh na zrušení

poddanství, který byl relativně slabou většinou schválen (pro 174, proti 144, 36 se zdrželo). Následně byl stvrzen císařem Ferdinandem I. Zákon rušil robotu a všechny ostatní poddanské

povinnosti. Odstranil rozdíl mezi panskou a poddanskou půdou, všechnu půdu zbavoval břemen a zrušeny byly naturální a peněžité dávky. Změna přinesla řadu praktických problémů s převodem a výkupem majetku šlechty. Byl spuštěn dvacetiletý proces transformace, kdy si bývalí poddaní kupují pozemky, třeba i s pomocí státu. Rodí se nová vrstva sedláků a statkářů, kteří se stávají skutečnými vlastníky půdy a svobodnými občany „podřízenými“ pouze státu. Zajímavá byla velmi přesná zjištění a soupisy majetku českého obyvatelstva. Zrušení roboty přináší modernizaci hospodaření, ekonomický rozmach a rozvoj průmyslu.

-lp-

Nedoceněný malíř (155 let)

Český malíř náboženských, alegorických a symbolistních námětů František Jan Urban se narodil 15. září 1868 v pražském Karlíně. Otec František byl obuvník v Karlíně a matka Františka, rozená Němcová, dcerou pražského sladovníka.

František Urban při práci, 1899

Když se vyučil malířem porcelánu, studoval v ateliéru Františka Ženíška na UMPRUM Praha. Po absolutoriu tu do roku 1893 zůstal asistentem Jana Dědiny. František se v roce 1898 oženil

s Marií Zahradnickou, malířkou. Zlomovým okamžikem v jeho tvůrčím životě bylo vítězství v soutěži na výzdobu oken chrámu sv. Ludmily v Praze s Adolfem Liebscherem. Dalšími velkými zakázkami byla výzdoba votivních oken chrámu sv. Bartoloměje v Kutné Hoře (1897) nebo výzdoba arciděkanského chrámu v Plzni (1898). Následovaly zakázky v chrámu sv. Barbory a výmalba kaple ve Vlašském dvoře v Kutné Hoře. Výzvou byla bazilika sv. Petra a Pavla na Vyšehradě (realizováno s manželkou Marií) – nástěnné

František Urban, návrh vitráže, akvarel se zlatěním

a nástropní malby v letech 1900–1903, lunety v roce 1911. Zvítězil v soutěži na návrh opony Smetanova domu v Litomyšli (1904), maloval oponu do divadla v Pardubicích (1908 – shořela 1931, kopii namaloval 2002 V. Špale). Byl také ilustrátorem pohádek, autorem návrhů rakouské stokoruny, akcie, diplomů a plakátů. František Urban zemřel 9. 3. 1919 na pražských Královských Vinohradech na tuberkulózu plic a hltnu a pohřben byl na Vyšehradském hřbitově.

Alois Rula

1753
(270 let)
Bernhard Vinzenz Adler
* 13. 9. 1753
† 9. 8. 1810
zemský lázeňský lékař, zakladatel Františkových Lázní

1848
(175 let)
Václav Robert hrabě z Kounic
* 26. 9. 1848
† 14. 10. 1913
český šlechtic, politik a patron české studentské koleje v Brně

1893
(130 let)
Bohuslav Dimitrij Všetička
* 25. 9. 1893
† 19. 8. 1942
československý generál, legionář, představitel Obrany národa

6. 9. 1673 (350 let)

Položení **základního kamene chrámu sv. Mikuláše** na Malé Straně. Budoval se 100 let a na stavbě se vystřídaly 3 generace barokních architektů. Kryštof Dientzenhofer (loď a průčelí 1704–1711), jeho syn Kilián Ignác (kněžiště a kupole 1737–1752) a zeť Kiliána, A. Lurago (věž 1755).

7. 9. 1848 (175 let)

Český podnikatel a mecenáš **Alexandr Brandejs** se narodil v Hřebečnicích 7. 9. 1848 († 19. 5. 1901). Vlastnil statek v Suchdole u Prahy, kde měl velkou sbírku umění a kam zval tehdejší umělce, které finančně podporoval. Jeho kůň byl modelem pro sochu sv. Václava na Václavském náměstí.

7. 9. 1938 (85 let)

Před budovou Krajského soudu v Moravské Ostravě došlo k **zásahu** policejních jednotek **proti skupině** několika set stoupců Henleinovy **Sudetoněmecké strany**. Henleinovci demonstrovali za propuštění Němců uvězněných ve zdejší věznici za pašování zbraní z Německa do ČSR.

9. 9. 1908 (115 let)

V českých zemích byla **oficiálně použita daktyloskopie** (nauka o kožních papilárních liniích). V Praze od roku 1891 koncipista F. Protivenský pokusně snímal otisky prstů vězňů pro studijní účely a od roku 1903 na své náklady pořizoval daktyloskopické otisky a zakládal je do soukromé sbírky.

16. 9. 1883 (140 let)

Otevření nynější **rozhledny na Libně** u Prachatic.

Původně byla pojmenována po korunním princí Rudolfovi. Věž vídeňského architekta Vyskočila je vysoká 27 m a na její vrchol vede 138 schodů. Od roku 1935 byla rozhledna ve správě KČT. V roce 1994 byla opravena do dnešní podoby.

Historia magistra vitae

16. 9. 1938 (85 let)

Premiéra filmové historické komedie **Cech panen kutnohorských** režiséra Otakara Vávry podle her Ladislava Stroupežnického Paní mincmistrová a Zvíkovský rarášek. Pracovní název filmu byl Mikuláš Dačický z Heslova, což je ústřední postava ztvárněná Zdeňkem Štěpánkem.

20. 9. 1963 (60 let)

Premiéra filmu Vojtěcha Jasného **Až přijde kocour**. Tato filmová pohádka pro dospělé byla významným experimentem v oblasti barevného filmu a trikových záběrů. Hlavní roli (dvojroli) ztvárnil Jan Werich jako svou poslední filmovou roli. Jan Werich se podílel i na scénáři.

23. 9. 1938 (85 let)

Vyhlášení všeobecné mobilizace československé branné moci ve 22:15. Mobilizace povolala celkem 1 250 000 mužů do zbraně. K dispozici bylo 350 tanků, 5 000 dělostřeleckých hlavních a 950 bojových letounů. Narukovalo i 40 % sudetských Němců. Armádní štáb sídlil na zámku v Račicích.

28. 9. 1898 (125 let)

Po trati tzv. **zelené linky** pražské kočky z Josefského náměstí (dnešní náměstí Republiky) do Královské obory **vyjela elektrická tramvaj**. S ní byla kočka v souběhu ještě do 18. října 1898. Kočka byla v provozu od roku 1875 a v letech 1898–1905 byla přebudována na elektrickou dráhu.

28. 9. 2018 (5 let)

Po několikaměsíčních opravách byl **uveden do provozu staroměstský orloj**. Jeho spuštěním byly zahájeny oslavy stého jubilea vzniku Československa. Rekonstrukce samotného orloje byla poslední fází celkové rekonstrukce Staroměstské radnice. Apoštolové se objevili v 18 hodin.

Divoký v životě i umění (150 let)

Český malíř, kreslíř a grafik **Max Švabinský** se narodil 17. září 1873 v Kroměříži, v Jánské ulici č. p. 15, jako nemanželský synek Marie Švabinské. Časem bylo otcovství přiznáno Janu Novotnému z Klenovic.

Max Švabinský, vlastní podobizna, 1943

Své první práce vystavoval (1883) ve výloze kroměřížské lékárny a jejich prodejem pomáhal rodině. Z kroměřížské německé reálky byl v 18 letech přijat na pražskou Akademii výtvarných umění, finančně podporován

hrabětem Jaroslavem Thunem. Studoval jako žák prof. Pirnera, který ho doporučil rodině Lobkoviců v Křimicích za učitele kreslení. Grafice se „vyučil“ u Julia Mařáka a rytce Eduarda Karla. V Praze se prosadil jako kreslíř a malíř portrétů. Na konci studií pobýval v Drážďanech a Paříži (1896). Věnoval se řadě technik – olejomalbě, perokresbě, litografii, mozaice, akvarelu, mezzotintě, leptu, pastelů, dřevorytu, suché jehle, rudce, černé křídě, ale i tužce a uhlu. Je autorem řady portrétů, krajinomalb, ilustrací, plakátů, exlibris, návrhů gobelínů, vitráží, poštovních známek

Max Švabinský, U stavu, 1903 (dívka na obraze Ela Švabinská)

a bankovek. Byl zakládajícím členem SČUG Hollar, člen SVU Mánes, kuratoria Moderní galerie vídeňského spolku umělců Hagenbund a Société nationale des Beaux-Arts v Paříži. V roce 1900 se oženil s Elou Vejrychovou, kterou opustil roku 1919, kvůli Anně Vejrychové, manželce švagra Rudolfa. Obě manželky byly častými modely Švabinského děl. V roce 1945 adoptoval dceru Anny a Rudolfa Vejrychových Zuzanu Švabinskou (1912–2004). Max Švabinský zemřel 10. 2. 1962 v Praze a pochován byl na Vyšehradském hřbitově.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons; Luděk Sládek

Fialový poustevník (140 let)

V Cerhovicích se narodil 29. září 1883 **Václav Matoušek**, známý z povídky **Oty Pavla Fialový poustevník**. Byl řezbářem, pomocníkem Alfonse Muchy, malířem i skutečným poustevníkem v okolí hradu Týřova.

Václav Matoušek, malíř Křivoklátska

V Cerhovicích, kde žil s matkou, se vyučil řezbářem, ale z nešťastné lásky odešel do světa. Pobýval v Alpách, ale také ve Zbirohu, kde se seznámil s Alfonsem Muchou, kterému pomáhal při

Krajina o žních

napínání pláten a šepsování. Po dokončení Slovenské epopeje (1928) se Matoušek usadil v Drozdově, kde provozoval řezbářství a sbíral zkameněliny. Od roku 1932 pak žil pod Týřovem u Berounky, nejprve ve stanu a později v srubu. Vedl tu poměrně spartánský život a živil se jen

tím, co mu dal les, aniž by lovil zvěř či chytal ryby. Žízeň pak hasil vodou z Oupořského potoka. Maloval okolní přírodu Křivoklátska a svá díla měnil s místními za vejce, chléb, mouku nebo ovoce. Společnost mu dělaly jeho kočky mulisáči, někdy i turisté a skauti, ke kterým měl důvěru. Malíř Václav Rabas, který Matouška navštívil v roce 1946, přirovnal jeho styl k impresionismu. Václav Matoušek zemřel 29. 6. 1948 na následky předchozího zápalu plic a pohřben byl na hřbitově ve Skryjích.

-felix-

foto © Wikimedia Commons

1913
(110 let)
Josef „Pepi“ Bican
* 25. 9. 1913
† 12. 12. 2001
česko-rakouský fotbalista, člen Klubu ligových kanonýrů

1918
(105 let)
Martin Růžek
* 23. 9. 1918
† 18. 12. 1995
český herec a sportovní nadšenec, vlastním jménem Erhard Martin

1923
(100 let)
Luba Skořepová
* 21. 9. 1923
† 23. 12. 2016
česká divadelní, filmová, televizní i rozhlasová herečka a spisovatelka

Autentický prozaik Ladislav Fuks (100 let)

„Nejúplněji jsem obsažen jen a jen ve svých knihách. Bude-li je někdo číst za sto let, nebude ho zajímat, jaký jsem byl já. Pokud ano, tak si mě stvoří z toho, co si přečetl.“

Ladislav Fuks

Ladislav Fuks vyvolává svými romány i životními peripetii určitou bulvární senzačnost. Většina jeho díla

je však skrytě autobiografická, a to v postavě slabého trpícího chlapce, který touží po citu a přátelství. Ladislav Fuks se narodil 24. září 1923 v tehdejší Lützově, dnešní Opletalově ulici v Praze. Neprožil šťastné dětství, což se často odráží i v jeho tvorbě. V období dospívání se těžce vyrovnával nejen se svou homosexuální orientací, především však s krutými osudy svých židovských spolužáků. Fuks studoval filozofii, psychologii a dějiny umění. Pracoval jako úředník v papírnách, v Národní galerii nebo na zámku Kynžvart. V roce 1952 se přestěhoval do bytu v ulici Národní obrany v Dejvicích. Po vzoru kynžvartské sbírky kuriozit hraběte Metternicha vytvořil ve svém obývacím pokoji kolekci poněkud morbidních bizarností, která se

stala podnětem k senzačním fámám o Fuksově životě. I přes svou orientaci se Fuks v roce 1964 v Miláně oženil s italskou kunsthistoričkou Giulianou Limiti. Prozaickým debutem Ladislava Fuxe byl román Pan Theodor Mundstock, který vyšel v roce jeho čtyřicátin a zajistil autorovi bleskový nástup mezi uznávané spisovatele soudobé české literatury. Fuksova tvorba zahrnuje celkem patnáct knih vydaných během pouhých dvaceti let. Některé z jeho knih se staly filmovými předlohami – kdo by dnes neznal proslulého Spalovače mrtvol! Ladislav Fuks zemřel 19. 8. 1994 ve svém dejvicském bytě, jeho tělo bylo objeveno až po dvou dnech. Pochován byl v Praze na Olšanských hřbitovech.

-namo-

foto © Literární archiv PNP, fond Fotoarchiv

Královská sochařka (95 let)

Připomeňme si plzeňskou rodačku, sochařku Irenu Sedleckou. Narodila se 7. září 1928 do rodiny vedoucího nakladatelství. Její původní plány být učitelkou zhatila okupace a posléze nucené nasazení na práci v plzeňské Škodovce.

Za války studovala soukromě umění v Plzni u Jaroslava Votlučky, po válce pak sochařství na Akademii výtvarných umění v Praze u profesora Karla Pokorného. Patřila ke skupině umělců, kteří počátkem 50. let vyzdobili průčelí Leninova muzea v Praze, dnes Lidový dům. Je autorkou památníku obětem fašismu ve Velkém Meziříčí a pomníku Julia Fučíka v Plzni (1965), který byl po roce 1989 odstraněn. Obdržela Leninovu cenu a v roce 1953 Státní cenu Klementa Gottwalda. Přesto se socialistický realismus nepotkával

Irena Sedlecká a model sochy Mercuryho, 2020

Socha Freddieho Mercuryho ve švýcarském Montreux

s její představou, proto v roce 1967 odešla s manželem a třemi dětmi do Velké Británie. Zde se posléze stala členkou Královské britské sochařské společnosti a její první zakázkou byla 70 cm vysoká socha Madony. Nicméně

vytvořila celou řadu portrétů a bust včetně třímetrové sochy Freddieho Mercuryho, která stojí ve švýcarském Montreux, či sochy George Brummella v londýnské Jermyn Street. V srpnu 1992 byla na Velvyslanectví České republiky v Londýně uspořádána výstava pěti významných českých sochařů -emigrantů, včetně Ireny Sedlecké, která za šíření dobrého jména české kultury v zahraničí obdržela medaili Artis Bohemiae Amicis (2004). Zemřela 4. 8. 2020 v Londýně ve věku 91 let.

Lucie Sládková

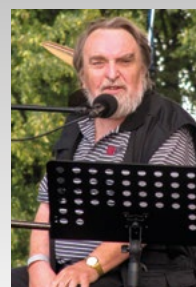
foto © Wikimedia Commons; Discogs

1933
(90 let)
Josef Kadraba
* 29. 9. 1933
† 5. 8. 2019
československý
fotbalový
reprezentant,
mistr světa
(Chile, 1962)

1943
(80 let)
Václav Postránecký
* 8. 9. 1943
† 7. 5. 2019
český herec,
režisér a divadelní
pedagog, držitel
Ceny Thálie

1943
(80 let)
Jaroslav Wykrent
* 10. 9. 1943
† 12. 3. 2022
český hudební
skladatel, dvorní
textář a autor
písní Marie
Rottrové

30. 9. 1938 (85 let)

Československá vláda přijala podmínky Mnichovské dohody, kterou podepsali představitelé čtyř evropských mocností, včetně spojenecké Británie a Francie. Bezprostředním následkem Mnichova bylo nucené postoupení Sudet Německu a dalších československých území Polsku a Maďarsku.

Osada Baba

Podzimní procházka oceněnou Babou začne již na zastávce autobusu

Jako součást mezinárodního projektu „Werkbund Estates in Europe 1927–1932“ získal obytný soubor funkcionalistických vil na pražské Babě nejvyšší ocenění pro památky – označení Evropské dědictví (European Heritage Label), které uděluje Evropská komise jen památkám celoevropského kulturně-historického významu. Záměrem Prahy je tak obnovit jedinečný původní ráz unikátní Baby podle nové koncepční studie na revitalizaci území této městské památkové zóny. První realizací v lokalitě bude na podzim 2023 umístění interaktivního infopanelu pro návštěvníky oceněného území zabudovaný do nové zastávky MHD.

Ocenění spolupráce

V roce 2013 došlo ke znovupropojení zástupců všech šesti lokalit, v nichž se podařilo na přelomu 20. a 30. let 20. stol. experimentální funkcionalistické obytné soubory realizovat. V rámci pracovní sítě představitelů Stuttgartu, Brna, Prahy, Vratislavi, Curychu a Vídně probíhala živá výměna informací týkajících se péče o hodnoty těchto jedinečných architektonických souborů i jejich dalšího směřování a nových funkcí. Intenzivní spolupráce vyústila

v roce 2016 v realizaci velké výstavy „Cesta k modernitě. Sídliště Werkbundu 1927–1932“ v Muzeu architektury ve Vratislavi. Vyvrcholením společného úsilí pětice měst pod vedením Stuttgartu (s výjimkou Curychu) bylo získání významného evropského ocenění European Heritage Label v roce 2020.

Vize blízké budoucnosti

Získání ocenění European Heritage Label je záležitost prestižní, ovšem podmínkou pro jeho

Výstavní kolonie Baba – poutač od Ladislava Sutnara

udělení jsou též povinnosti spojené s udržováním historické hodnoty, kultivací a propagační oceněné lokality. Za tímto účelem vznikla nová koncepční studie Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy (IPR) na revitalizaci veřejných prostranství lokality Baba s odkazem na jejich původní stav v době výstavby. Cílem studie je vedle zkvalitnění prostředí pro místní obyvatele také obnova povrchů chodníků a komunikací k maximálnímu posílení identity a charakteru obytného souboru vil

text a fotografie © Odbor památkové péče MHMP

Baba (a tím také zlepšení podmínek pro chodce, zvýšení bezpečnosti a bezbariérovosti), dále rekonstrukce sítě technické infrastruktury v souladu s moderními trendy a nakonec stanovení nezbytné regulace rozvoje území za účelem zajištění udržitelného rozvoje lokality s ohledem na památkovou péči. Prioritou je vytvoření zázemí pro návštěvníky s důrazem na co nejmenší rušení poklidného života obyvatel oceněného území, které tvoří soubor vil v ulicích Nad Paťankou, Na Babě a Na Ostrohu. V konceptu navigačního systému se počítá s ukazateli trasy prohlídky vil umístěných na sloupech veřejného osvětlení, kovovými štítky s informací o každé vile zasazenými do nových povrchů chodníků či obnovením nápisu Baba v budoucí parkové úpravě revitalizovaného

Vizuální koncept, včetně infopanelu, oceněného projektu Osada Baba podle grafického manuálu od autora Jana Šabacha je inspirován původním ikonickým grafickým konceptem materiálů k výstavní výstavbě 1927–1932 od grafika Ladislava Sutnara, mj. též původního majitele jedné z vil na Babě.

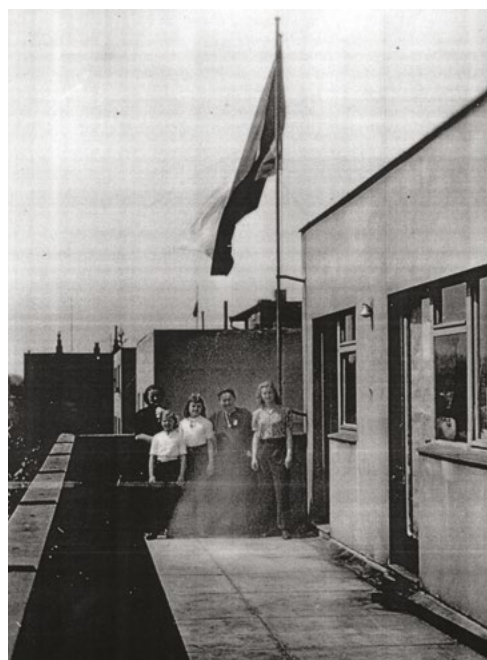

Vizualizace budoucí parkové úpravy na křižovatce ulic Matějská a Na Ostrohu podle nové koncepční studie IPRu na revitalizaci Baby včetně obnoveného nápisu názvu lokality.

veřejného prostranství. V neposlední řadě sem patří také interaktivní infopanel Baba1932 s veškerými informacemi o oceněném souboru vil první etapy výstavby na Babě, který by měl být umístěn v lokalitě na podzim 2023 v rámci instalace dvou zcela nových autobusových zastávek na Babě, v prostoru křižovatky U Matěje. Další postup a harmonogram realizace následujících kroků navržených v územní studii jsou předmětem aktuálních jednání vedení města a IPR s tím, že budou postupně naplňovány v následujících letech.

Baba ožívá

Označení European Heritage Label (EHL) je prestižní a zároveň nejvyšší ocenění Evropské unie, které je udělováno pamětihodnostem, jež symbolizují evropskou historii a ideály, a má tak přispívat k budování pocitu soudržnosti evropských občanů s EU na základě společných hodnot,

Fotografie rodiny Dovolilových s dcerami Jarmilou (druhá zleva) a Hanou na terase jejich vily po osvobození, 9. květen 1945 a vedle: Paní Jarmila Podpěrová (uprostřed) se svým vnukem, zástupci NPÚ a OPP společně se zástupci EHL při návštěvě Baby na terase vily Dovolil, kde obě jeho dcery stále žijí, červenec 2023.

historie a kulturního dědictví. Udělení označení EHL s sebou nese kromě prestiže i závazky, jakými jsou mj. každoroční setkávání zástupců všech šesti oceněných lokalit nebo spolupráce se školami, díky níž např. Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni vytvořila na základě zadání Magistrátu hl. m. Prahy 3D prezentaci Baby určenou mladým lidem do 18 let. V současnosti vzniká na Pražském humanitním gymnáziu „balíček“ edukativních aktivit pro žáky středních škol s metodickým materiálem pro učitele. Cílem tohoto pilotního projektu je přiblížit atraktivní formou mladé generaci jedinečnou Osadu Baba stejně jako progresivní osobnosti

investorů, stavitelů a architektů jednotlivých dochovaných vil i zajímavý historický kontext přelomu 20. a 30. let 20. století, tedy doby výstavby tohoto unikátního pražského funkcionalistického obytného souboru.

www.baba1932.com
www.iprpraha.cz/sidlistebaba

NEJ České republiky

Seriál pro rok 2023 pokračuje a přináší poznání málo známého. Odměnou řešitelům bude nově dárkový poukaz pro nákup v e-shopu **CYKLOKNIHY.cz**.

1. Nejdelsí česká řeka Vltava v Čechách měří...

- a) 298,4 km
- b) 430,2 km
- c) 502,1 km

2. Nejdelsí moravská řeka Morava na Moravě měří...

- a) 284,5 km (celkem 353 km)
- b) 318,4 km (celkem 386,9 km)
- c) 347,2 km (celkem 415,7 km)

3. Nejvyšší komín v České republice je...

- a) komíny elektráren Dětmarovice I. a Dětmarovice II.
- b) komíny elektráren Tušimice II. a Mělník III.
- c) komíny elektráren Chvaletice a Prunéřov

4. Nejvyšší stavbou u nás je...

- a) vysílač Krašov
- b) vysílač Liblice B
- c) vysílač Kojál

5. Nejvýše položené jezero u nás je...

- a) Plešné
- b) Prášílské
- c) Laka

6. Nejhlubším jezerem u nás je...

- a) Barbora
- b) Medard
- c) Most

7. Nejnižše položená obec Česka je...

- a) Rostoky
- b) Hřensko
- c) Boletice nad Labem

Své odpovědi nám poslejte do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od redakce dárkový poukaz na nákup v e-shopu **CYKLOKNIHY.cz**.

Proč se to říká (květinou)

Krasomila řeči květin nerozuměla. Do Evropy květomluvu (selam) dovezli poutníci za křížových výprav. Vrcholu se jí dostalo v rámci Commonwealthu za královny Viktorie, u nás pak v časech národního obrození. Zde je pár ukázek.

Květomluva zamilovaných je květnatá, co se všechno dalo říci akátem: **Akátová větvička s květem** Rád bych tě objal. / **Akátový květ** Kdy tě zase uvidím? / **Akátový list** Důvěřuj mi. Více květů, více děje, leč od milého z Drážďan, ne z Berouna: **Amrhele** Rád tě vidím. / **Bazalka pravá** Měli bychom se lépe poznat. / **Blatouch bahenní** Nepohrdej mojí láskou. / **Borůvka černá** Tys mi vším, má lásko. / **Oleandr obecný** Má milá, každý tě musí hned milovat. / **Krokus** Radost. / **Kamélie bílá** Jsi rozkošná. / **Cypřiš** Neplač, má milá, však se brzy zase sejdem. / **Koniklec** Musíme se rozejít.

Následuje výběr toho nejzajímavějšího z květomluvy: **Angrešt** Netrap mě více. / **Anýz** Abys nebyla jednou zklamaná. / **Arnika** Máš krásné oči. Mohu ti důvěřovat? **Astra** Proč mne zastupuješ. Zůstaneš mi věrná. / **Babí hněv** Nestarám se o lidské řeči, hlavně že mě miluješ. / **Balzamína** Jen půvab vábí, nikoli nádhera! / **Barborka** Mičíš-li, jsi zajímavá. / **Barvínek** Stále se jen krásíš, lásko naše však uvadá. / **Bedrník** Neodmítej mě. / **Bez černý** Zmýlila ses, jsem docela jiný. / **Bledule** Moje lásko je věčná. / **Blín černý** Divné věci se o tobě vyprávějí. / **Bodlák**

obecný Urazila jsi mě. / **Bolševník** Nehodíme se k sobě. / **Borovice** Nenech mě dlouho čekat. / **Božec** Podej mi ruku ke společné cestě životem. / **Bramborový květ** Každý tě rád vidí. / **Brambořík** Končím. / **Broskev** Obměkčí tě mé slzy? / **Březová větvička** Léta prchají, a ty stále se svatbou váháš. / **Bukový květ** Odpusť mi.

Býlí Tvé upřímnosti není třeba. / **Celer** Splním každé tvé přání. / **Cibulový květ** Tvá lítost není upřímná. / **Čekanka obecná** Marně na mě čekáš. / **Čemeřice černá** Stále se mi o tobě zdá. / **Česnek** Jsi mi docela protivný. / **Čočka jedlá** Netrop si ze mne žerty. Nejsem ti pro blázný. / **Dobromysl obecná** Jsi se mnou spokojen?

Dračinec Naše lásko má mnoho nepřátel, bud proto obezřetná! / **Drchnička rolní** Bud šťastná a spokojená. / **Fenykl obecný** Ty nejsi s ničím spokojená. / **Gerbera** Jsem upřímný. / **Habr** Očekávám tě na známém místě. / **Heřmánek pravý** Již

nikdy tě neuvídíme. / **Hlaváček jarní** Zradil jsi mě. Tvá lásko je falešná. / **Hledík** Pomstím se.

Hloh obecný Pohrdám tebou. / **Hluchavka** Nechci již o tobě slyšet. Nic mi neříkej a nevsvětluj. / **Hrách** Jsi v lásce velmi nestálý. / **Hruškový květ** Kdy mohu s tebou mluvit? / **Chmel** Proč jsi ke mně tak chladná? Obejmi mě. / **Chrpa** Jsem šťastný. / **Chřest** Žij blaze. / **Chudobka** Přestože se nemůžeme sejít, mám tě stále upřímně rád. / **Ibišek** Začínáš být nezpůsobným. Polepši se!

Zbýlá květomluva na vás čeká na www.kampocesku.cz.

Luděk Sládek

Příběh „Strýce Rudiho“ a jeho dar Lidicím

Rozhodnutí Gerharda Richtera darovat Lidicím svůj obraz „Onkel Rudi/Strýc Rudi“ (1965) je hluboce symbolické a dojemné. Lidice jsou místem jednoho z nejstrašnějších nacistických masakrů na našem území.

Gerhard Richter, Národní galerie Praha, 2017

Lidická sbírka výtvarného umění

Gerhard Richter, obraz Strýc Rudi (Onkel Rudi), 1965

V červnu 1942 němečtí nacisté přepadli Lidice, na místě popravili každého muže, všechny ženy poslali do koncentračních táborů a většinu dětí zavraždili v plynových vozech v německém nacistickém vyhlazovacím táboře Chelmino na polském území. Nakonec obec vypálili a srovnali se zemí.

Obraz „Strýc Rudi“ představuje umělce strýce Rudolfa v uniformě wehrmachtu. Obraz je strážidelnou připomínkou „obyčejných“ tváří, které byly součástí nacistické válečné mašinérie.

Darování tohoto obrazu Lidicím slouží jako připomínka toho, že za uniformami byli jednotlivci a rodinní příslušníci, kteří i přes jejich domnělou lidskost dokázali hrát přiřazené role v nacistické mašinérii. Gerhard Richter se narodil v roce 1932 v Drážďanech, pozdější součástí tzv. Východního Německa, a jeho život a umělecké snažení byly hluboce ovlivněny bouřlivými událostmi 20. století. Richterova cesta z Východního do Západního Německa a následná tvorba díla „Strýc Rudi“ je dokladem umělcovy schopnosti prolínat osobní vyprávění s širšími historickými kontexty. Jeho raný život v NDR byl poznamenán tísnivou atmosférou poválečného státu ovládaného Sověty, z důvodu narůstajícího omezování uměleckého projevu, v roce 1961 přeběhl do NSR.

V té době procházelo Západní Německo hlubokým probuzením do hrůz nacistické éry, doby, jež byla v předchozím desetiletí „zapomenuta“. Stejně jako mnoho mladých Němců jeho generace byl i Rudolf povolán do nacistické válečné mašinérie. Podle umělce zemřel krátce po pořízení fotografie. Richter však nenamaloval k této tematice a stejnou technikou jen tento obraz, dalším ze série obrazů namalovaných podle umělce rodinného alba

Gerhard Richter, foto Lothar Wolleh, asi 1970

je i malba „Tante Marianne/Teta Marianne“ (1965), která, jak již název naznačuje, zobrazuje jeho tetu. Ta na rozdíl od strýce Rudolfa, kterého Richter moc neznal, nenašla smrt na bojišti, ale díky své údajné psychické nemoci ji nacisté zavraždili v rámci programu T4, jehož cílem bylo odstranit ty, kteří byli považováni za „nevhodné“ pro árijskou rasu. Teta Marianne byla Richterovou oblíbenou tetou a v mládí ho i vychovávala. Jsou to právě tato osobní spojení s brutalitami nacistického režimu, která dodávají Richterovu zkoumání paměti, viny a národní identity další vrstvu hloubky.

Těmito díly se autor nevrací jen k rodinné fotografii, ale noří se do kolektivní psychiky národa vyrovnávajícího se se svou temnou minulostí. Jeho „rozmazaný“ způsob malby slouží jako metafora pro kalné vody paměti a výzvu sladit osobní vyprávění s historickými fakty. Stejně jako mnoho

Richterových děl z tohoto období tak odráží nejednoznačnost různých pohledů a zvyrazňuje složitost jejich interpretace. Šedesátá léta byla pro NSR desetiletím zúctování. Zatímco se země potýkala s „odhalením“ holocaustu a se spoluúčastí obyčejných občanů na nacistickém režimu, mladí umělci jako Richter sehráli klíčovou roli při otevírání této kolektivní introspekce. Prostřednictvím děl jako „Strýc Rudi“ vyzval Richter společnost k sebereflexi nepříjemné pravdy a k zpochybňování příběhů, které jim byly vyprávěny ve snaze vymazat paměť na zločiny způsobené během diktatury NSDAP.

Když v roce 1967 mladý německý galerista René Block pozval Richtera, aby přispěl tímto obrazem na jeho 20. berlínskou výstavu s výstižným názvem „Homage to Lidice“ (1967), asi si nedokázal představit, jak štědrého daru se tím Lidicím dostane. Richter (91) je dnes jedním z nejdražších žijících malířů. Hodnota daru však není vyjádřena v jeho ceně, ale právě v symbolice. Spojuje v sobě uznání tíže historie a důležitosti připomínat oběti nacistických zvěrstev. Umístěním díla „Strýc Rudi“ do Lidic, místa, které je svědectvím o hrůzách války a hlubinách, do nichž může lidstvo klesnout, zdůrazňuje potřebu reflexe, porozumění a smíření. Přítomnost obrazu na takovém místě podtrhuje provázané vyprávění osobních a kolektivních dějin a důležitost konfrontace a porozumění minulosti, umělcův dar je pak důkazem lidské solidarity.

LIDICE

www.lidice-memorial.cz

Hrad Dražice

První písemná zmínka o hradu je z roku 1264. Postavit ho dal pravděpodobně purkrabí Pražského hradu Řehoř z Litovic.

Torzo věže někdejšího hradu Dražice

Jan z Dražice založil nedaleké město Nové Benátky, dnes Benátky nad Jizerou. Za husitských válek byl vypálen (1424) katolickým vojskem a opět dobyt a vypálen vojskem „největšího bořitele hradů“ králem Jiřím z Poděbrad (snad 1448). Zlí jazykové tvrdí, že byl proklet, jisté ale je, že roku 1599 je již uváděn jako pustý. Zřícenina je volně přístupná, vede sem odbočka z červené.

-lgs-

foto © Wikimedia Commons

Rakovník

POSVÍGENÍ

NA ULICI

Rakovníkem
od Roubenky k České chalupě
ulicemi v Hradbách, Martinovského a Žižkovo náměstí

sobota 2. září, od 9 do 20 hodin

Prezentace **vinařů** a malých **pivovarů** • Prodej **řemeslných výrobků** • **Živá hudba** na třech pódii • **Výstava** v roubence • **Doprovodný program** k výstavě • **Občerstvení** • **Kolo štěstí**

PODROBNÝ PROGRAM, SEZNAM VINAŘŮ, PIVOVARŮ, ŘEMESLNÍKŮ A VÍCE INFORMACÍ
NA FB KNIHOVNY RAKOVNÍK A NA WWW.INFOCENTRUM.CZ

Navštivte Škoda Muzeum a výrobní závody Škoda Auto v Mladé Boleslavi a seznamte se s fascinující historií společnosti Škoda Auto sahající až do roku 1895.

Individuální prohlídka je možná kdykoliv v rámci otevírací doby. Prohlídku s průvodcem a exkurzi do výrobních provozů Škoda Auto si rezervujte předem na muzeum.skoda-auto.cz/prohlidky
Otevřeno je denně od 9.00 do 17.00.

Prohlídku muzea je možné spojit s návštěvou **Rodného domu Ferdinanda Porscheho** ve Vratislavicích nad Nisou v rámci kombinovaného vstupného.

Škoda Muzeum

tř. Václava Klementa 294, Mladá Boleslav
tel. +420 326 832 038, muzeum@skoda-auto.cz
muzeum.skoda-auto.cz

  @skodamuzeum

SKODA Muzeum

pak na závěr slavnosti v 18:30 ponosou v průvodu světel okolím Kladenského zámku. Program začíná v 16:00.

Slavné tváře v čarách Josefa Blechy

Galerie Kladenského zámku zve od 7. září na výstavu kreseb a koláží Josefa Blechy s názvem Portréty slavných osobností. Tomuto umění se rodák z Rokycan věnuje od roku 1968 a jeho práce se objevily v mnoha médiích, například v The New York Times. Obrazy již představil na více než 70 výstavách. Ve své tvorbě vystihuje podobu i dynamiku těla elegantní úspornou linkou. Svůj osobitý styl umocňuje barevnou koláží. Blechova díla jsou v soukromých sbírkách v Evropě, Americe i Asii. Výstava potrvá až do 5. listopadu.

Babí léto v Kladenském zámku

Francouzské trhy a Podzimní slavnost v zahradě, setkání s fotografkami intimních živelností či řezbářský kurz.

Nenechte si ujít šarmantní událost. Od 22. září se v Kladně až do poloviny října konají již tradiční Francouzské dny, díky kterým si návštěvníci připomenou francouzskou kulturu a způsob života. Do půvabného prostředí zahrady Kladenského zám-

ku se poprvé přesunou již 11. trhy francouzských prodejců, které Francouzské dny zahájí. Ve dnech 22. a 23. září tak široká veřejnost může do zámecké zahrady přijít ochutnat i nakoupit tradiční delikatesy, jako jsou sýry, klobásky, ústřice a další mořské plody, bagetky, paštiky, krémant i vína z různých francouzských oblastí. Chybět nebude cukrárna a kavárna. V rámci doprovodného programu, na který je vstup zdarma, zazní v pátek v 15:00 francouzské šansony v podání tria Chanson, v 16:30 se uskuteční módní přehlídka Střední školy designu a řemesel Kladno a od 17:30 skupina Chouette zahraje a zazpívá šansony od Edith Piaf po Zaz.

Obnažené okamžiky fotografek Jarcovjácové a Hankeové

Kladno bude hostit uznávanou osobnost uměleckého světa se svérázným stylem – fotografku Libuši Jarcovjácovou. V Kabinetu fotografie Galerie Kladenského zámku se ve středu 27. září 2023 uskuteční od 18:00 autorská prezentace s podtitulem S kůží na trh. Večer nad fotografiemi je především povídáním s milým hostem nad jeho tvorbou.

Libuše Jarcovjácová však zavítá do Kladna ještě před svou prezentací, a to 13. září, kdy od 18:00 zahájí v Kabinetu fotografie Galerie Kladenského zámku dlouhodobou výstavu další svébytné odvážné fotografky a přítelkyně, Kladeňačky Jiřiny Hankeové. Až do 5. listopadu bude v Kladně vůbec poprvé vystaven soubor Jiřininých autoportrétů s názvem Trapný pokus o autoterapii, který vznikl ve skrytu intimního prostoru v období, kdy se snažila zbavit depresí, které ji pronásledovaly. Po velkém váhání se nakonec rozhodla své autoportréty zveřejnit.

Podzimní slavnost v zámku: Od Samhainu po Dušičky a průvod světel

Od dávných dob je přelom října a listopadu považován za čas magický. Závoj mezi světem živých a mrtvých je jemný a my máme obzvlášť blízko k našim předkům. V Zahradě Kladenského zámku mohou návštěvníci Podzimní slavnosti 29. října prozkoumat, jak toto období uctívají lidé v různých koutech světa. I letos se totiž vydáme dýňovou stezkou za podzimními zvyky, vyzkoušíme aktivity spjaté s Dia de los Muertos, Halloweenem, Dušičkami či Samhainem. Děti si užijí atmosféru tajemného podzimu, budou tvořit, tančit, mlsat s Markétinou cukrárnou a vyrobí si lucerničku, kterou

Umělecké kurzy v zámeckém prostředí

Přihlaste se na zajímavé umělecké kurzy, které se uskuteční v zámeckých barokních kulisách. Do podmanivého umění řezbářství vás zasvětil respektovaný mistr uměleckého řemesla Oldřich Čech. Dřínovský řezbář je rodákem z podhorského města Králíky a je znám především jako udržovatel tradice svérázných kralických betlémů. Vyřezává však také jiné předměty od dýmek po sochy svatých, vlastním povoláním je truhlář. Jednodenní kurzy, v rámci kterých budou účastníci pracovat na některé z figurek betlému, se budou pod vedením Oldřicha Čecha konat ve dnech 17. září a 12. listopadu.

Od 10. října se také můžete v ateliéru Kladenského zámku setkávat po celý semestr s lektorkou Markétou Váradiovou na kurzu kresby, malby a dalších výtvarných technik. Jednodenní kurz akvarelu s lektorkou Janou Gregorovou je připraven na 11. října od 17:00. Je potřeba se na kurzy předem přihlásit. Sledujte web kladenskyzamek.cz.

Další akce Babího léta v Kladenském zámku:

Koncert kapely Wohnout – zámecká zahrada
15. 9. 2023 | 19 hod.

Noc literatury – zámecká kaple
20. 9. 2023 | 18–21 hod.

www.kladenskyzamek.cz

Muzeum středního Pootaví

Strakonice

NOVÉ EXPOZICE:

Dudy a dudácké tradice

Česká zbrojovka

Řád maltézských rytířů

Textilní výroba ve Strakonících

Loutky a loutkové divadlo

Otevírací doba:

BŘEZEN - PROSINEC

út - ne 9:00 - 17:00

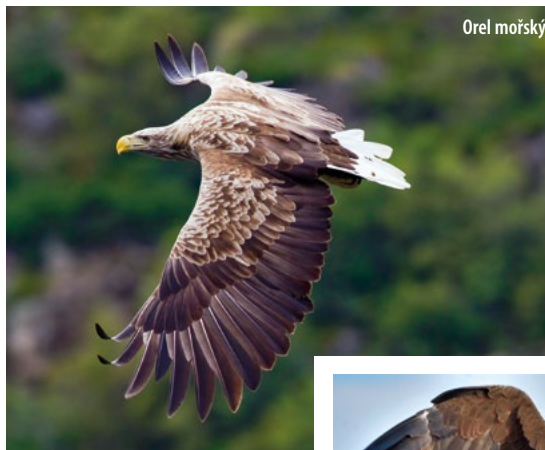
www.muzeum-st.cz

e-mail: informace@muzeum-st.cz

tel.: 380 422 608

Největší evropský orl u nás hoduje rád

Ornitologové napočítali už kolem 170 párů orla mořského, jehož populace se po umělém navrácení do přírody za posledních 30 let u nás zdesetinásobila. Kdo nevěří, ať tam běží, třeba na rybníky u Hluboké nad Vltavou.

Orel mořský

Orlí tu mají dobré podmínky díky rybám a rybím mřinám. Spolehlivě orla mořského poznáte podle bílých ocasních per, co svítí do dálky jako maják. Jako dobré místo k „setkání“ doporučujeme pozorovací stanoviště u rybníka Bezdrev. Budete svědky, při troše štěstí,

Orel mořský, nesprávně označovaný jako orl běloocasý

-lgs-

foto © Wikimedia Commons, autor Yathin S Krishnappa; DepositPhotos

Ztracený výsadkář (110 let)

František Nedělka se narodil 23. září 1913 ve Vídni bernímu úředníkovi Františkovi a matce Boženě, roz. Vrbické. Měl mladší setru Boženu. Když se přestěhovali do Moravské Ostravy, otec zemřel.

František vychodil pět tříd obecné školy, nedokončil reálné gymnázium a vyučil se knihařem (1932–1935). Po okupaci v červnu 1939 uprchl do Krakova a v červenci do Francie, kde vstoupil do cizinecké legie. Již 19. 10. 1939 v Agde vstoupil do naší exilové armády, se kterou se účastnil bojů o Francii. Po kapitulaci byl v Anglii zařazen k 2. pěšímu pluku, povýšen na desátníka a v létě 1941 zařazen k jednotce zvláštních úkolů. Prošel kurzy sabotáží, parašutismu, konspirací (25. 10. 1941 – 4. 7. 1943) a jako rotný se skupinou Chalk konspiračním a spojovacím cvičením (5. 6. – 27. 9. 1943). Poté byl umístěn na vyčkávací stanici STS 19 (28. 9. 1943), odkud se přesunul do Itálie (8. 10.). Do akce s nimi vzletl 8. 4. v 19:25 z italské základny Campo Cassale transportní Halifax polské letky. Cestou shodili materiál jugoslávským partyzánům a unikli v mracích nočnímu stíhači. Výsadek Chalk, npor. Bohumil Bednařík, rtn. Vladimír Hauptvogel, radista rtn. František Nedělka a čet. Josef Künzl, byl shozen spolu se skupinou Sulphur v Protektorátu 9. 4. 1944 po půlnoci u Větrova

Jediná známá fotografie Františka Nedělky

u Kamýku. František navázal spojení s Londýnem, ale 13. 5. byl v Chraštičkách zatčen gestapem. Po konfrontaci s npor. Horákem z desantu Sulphur, který s gestapem již spolupracoval, prozradil úkryt radiostanice. Při transportu se Hauptvogelovi podařilo uprchnout, byl ale zraněn a raději se zastřelil. Zbývající členové výsadku byli donuceni k rádiové hře proti Londýnu Seni od 29. 5. 1944. Němcům však zatajili varovné signály

vkládané do depeší pro případ činnosti pod kontrolou. Londýn ve hře pokračoval, dokud ji Němci sami 15. 2. 1945 neukončili. Výsadkáři byli vězněni na Pankráci a Jenerálce do osvobození 7. 5. 1945 během Pražského povstání. František se 12. 5. přihlásil na MNO plk. Palečkovi a den poté byl zatčen NKVD, 12. 7. 1945 byl v Praze vyslýchán OBZ a shledán vinným ze zločinů vojenské zrady. Již 12. 2. 1946 byl propuštěn a na vlastní žádost odešel z armády (14. 6. 1946). V srpnu nastoupil u MZV jako radiotelegrafista v Hamburku, odtud v dubnu 1948 odešel do Anglie, kde jeho stopa končí v Manchesteru.

Josef Grof

foto © Wikimedia Commons

Stezka Českou Kanadou

Stezka Českou Kanadou

Jindřichův Hradec aktivně a za poznáním s dětmi

Milí rodiče, děti i dospělí. Připravte se na úžasnou stezku plnou zábavy – vycházkový okruh městem Poznej Hradec. Navštivte 8 zastavení a vyluštěte tajenku. Každý dostane v informačním centru malou odměnu a každý bude zařazen do slosování o tři tablety. Pojdte do toho, dobrodružství začíná!

Poznej Hradec

Zámek Jindřichův Hradec

Interaktivní průvodce městem s tajenkou je pro vás připraven v podobě mobilní aplikace nebo v podobě klasického tištěného průvodce. Trasa vás provede po městě po osmi nejzajímavějších památkových objektech a postupně budete odhalovat soutěžní tajenku. Na každého úspěšného řešitele (ať mobilní nebo tištěné verze) budou navíc v informačním středisku čekat drobné odměny. Průvodce ke stažení zde:

Více na www.infocentrum.jh.cz

Něco pro menší děti

V turistické oblasti Česká Kanada čeká na každého malého cestovatele dobrodružství, na které

bude dlouho vzpomínat, a za svou vytrvalost bude odměněn. Stačí sbírat razítka do pracovního listu a pak už jen vyzvednout odměnu na některém z informačních center (Jindřichův Hradec, Dačice, Nová Bystřice, Slavonice). Pracovní list s omalovánkami si vyzvednete kdekoli v České Kanadě

Dětská Kanada

(informační centra, zúčastnění partneři, některá ubytování atp.). A pak už je to snadné! Nasbírejte co nejvíce razítek a vyzvedněte si odměnu.

Více na www.ckanada.cz

Něco pro dospělé s aktivními staršími dětmi

Pěší stezka Českou Kanadou měří 118 km a je díky charakteru krajiny rozdělena na 8 etap. V šesté etapě dojdete například ke kurióznímu skalnímu útvaru Ďáblova prdel poblíž rozhledny U Jakuba u obce Valtínov. Až ho spatříte na vlastní oči, poznáte, že zkrátka nemůže mít jiné jméno.

Na sobotu 16. září 2023 připravil Destinační management Česká Kanada druhou turistickou akci nazvanou **Kanadský tulák – pochod Českou Kanadou**. Účastníci výšlapu se tentokrát vydají z Malého Ratmírova do Kaprounu po trase druhé etapy Stezky Českou Kanadou. A tentokrát pro vás máme na výběr ze dvou tras – 12,1 nebo 14,4 km.

Více na www.ckanada.cz

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Jaký vtipný název má nejznámější balvan České Kanady?

- a) Ďáblova ruka
- b) Ďáblova prdel
- c) Ďáblova hlava

2. Kolikátý poledník prochází Jindřichovým Hradcem?

- a) Patnáctý
- b) Nultý
- c) Čtyřicátý devátý

3. Co si můžete s rodiči zahrát v parku v centru Jindřichova Hradce?

- a) Minigolf
- b) Discgolf
- c) Fotbálgolf

? Svě odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Deseti autorům správných odpovědí zašle město Jindřichův Hradec zajímavé ceny.

infocentrum.jh.cz

Zase ti draci

Dnes již zapomenutý vysehradský kanovník, pokračovatel Kosmův, zaznamenává roky 1126–1142. Mimo jiné popsal i 22 neobvyklých astronomických jevů, včetně toho, že české knížectví přeletěl drak – had.

Vyobrazení draka – hada

Citujeme: „...jakási obluda ku podobnosti hada jednu chvíli, totiž při západu slunce, viděna jest letící přes celou zemi českou i přes mnohá jiná místa.“ Astronom by popsal meteorit brzděný odporem vzduchu se stopou deformovanou v atmosféře.

Erb Alžběty Balthorových s drakem a třemi dračími zuby

Odznak řádu „Zeleného draka“ – Dračího řádu

Událost 1139: „...zatmělo se velice v povětří... Když pak ta tma trvala týden, dne 24. července téhož měsíce ještě hustší setmění okolo poledne zastínilo povětří smradem velmi smrdutým, který jako z pekla vycházejí dech lidí velmi ovanoval.“ Pekelně děsivé, leč jednalo se o prach uvolněný erupcí ve stejném roce, kterou popisuje kronika Falcona Benevantana jako erupci Vesuvu. Kde se ale vzali draci? Každý je zná, ale nikdo je neviděl. Znály je staré kultury a křesťané je považovali za jednu z podob ďábla. Řadili je mezi hady a všichni víme, co had provedl v ráji. Drakobjcem byl sv. Jiří, který kopím Ascalon zlého draka zabil. Našeho draka zabil u Trutnova bájný Truta s kumpány a založil tu město. Od té doby si zelený drak hová v trutnovském znaku. Pověru o brněnském drakovi bych vynechal, to byl krokodýl. Ale máme tu rytířský Dračí řád založený 1408 uherským králem Zikmundem. Za všechno ale můžou zkameněliny plesiosaury. Předobraz draků – hadů, lochneské příšery či afrického stvoření mokele-mbembe.

Luděk Sládek

DĚTI, ČTETE?!

Začíná 14. ročník literárního festivalu „Děti, čtete?!“. Čeká nás měsíc autorských čtení & besed.

Těšit se můžete také na řadu výtvarných, kreativních i dramatických děl, divadelních i hudebních vystoupení a při tom všem vás, děti & vaše dospělé, budou provázet především ti, kdo mají ke knihám nejbližší: autoři/autorky a ilustrátoři/ilustrátorky.

16. 9. Werichova vila Praha

10:00–20:00 Slavnostní zahájení festivalu s bohatým programem

19. 9. Pragovka Art District Praha

16:30 Niklovinky – představení souboru Ty-já-tr na motivy poezie Petra Nikla
17:30 Malí fotografové – fotografická dílna s Free Cinema

20. 9. prostor39 Praha

16:30 Básničková dílna s Robinem Králem na motivy knihy Usínací knížka
18:00 Modrá agáve – autorské čtení Petra Borkovce

21. 9. Studio Rybalka Praha

10:00 The Píp Pap Pop – autorské čtení & workshop s Emmou Pecháčkovou (akce určena pro domškoláky)

23. 9. Centrum české dětské knihy Praha

14:00 O Kátě, která chtěla být dědečkem – autorské čtení & workshop lotyšské spisovatelky Signe Viška

23. 9. literární festival LITR Olomouc

14:00 Pejskové – výtvarný workshop s Ditou Stuchlíkovou

24. 9. literární festival LITR Olomouc

11:00 Opičí matka rodičům – seminář pro rodiče s Petrou Schwarzovou Žallmannovou
14:00 Bitva o diamant – workshop s prvky dramatické výchovy s Bárou Dočkalovou

24. 9. knihkupectví Dlouhá punčocha Brno

14:00 O Kátě, která chtěla být dědečkem – autorské čtení & workshop lotyšské spisovatelky Signe Viška

Pořádá Knižní stezka k dětem, z. s., ve spolupráci s nakladatelstvím Meander.

www.detictete.cz

Den Českého lesa – na vlně land artu

Jestli se rozmyšlíte, kam vyrazit na konci léta na výlet, vydejte se do chráněné krajinné oblasti Český les. V sobotu 9. září se tam koná každoroční Den Českého lesa. Letošní téma je land art, tedy umění v krajině.

Český les

Čeká vás bohatý program, který ocení nejedna kreativní duše. Na své si přijde každý – milovníci přírody, sportu, umění, hudby i divadla. Občerstvení je zajištěno a s sebou nezapomeňte pohodlné oblečení, pevné boty a dobrou náladu. Program začíná v 11 hodin.

V Českém lese ale můžete strávit více času než jen jeden den. Zkuste navštívit třeba Dům přírody v Klenčí pod Čerchovem a nedaleké Chodovské

skály. U obce Lesná v severní části území zase můžete obdivovat bobří hrad. A ve stejném místě máme tip i pro cyklisty. Bývalým pohraničním prostorem, kudy v minulosti procházela železná opona, vede příjemná, asi 25 km dlouhá trasa. Uvidíte místa, kde kdysi stávaly sklářské osady a žili lidé. Zavedeme vás také do národní přírodní památky

Na Požárech, kde se dochovaly rozsáhlé podmáčené louky a bažiny. Genius loci tu na vás bude číhat všude.

Více o výletech v CHKO Český les najdete na snamidoprirody.cz.

www.nature.cz

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

foto © CHKO Český les, František Zvoneček

Za zvířátky po Plzeňském kraji

V Plzeňském kraji se skrývá spousta skvělých dobrodružství pro děti! Objevovat můžete nejen krásnou přírodu, ale také se seznámit s tradičním venkovským životem. Ať už máte rádi zvířátka, výlety do přírody nebo chcete ochutnat chutné jídlo, Plzeňský kraj má pro vás mnoho zajímavých příležitostí.

Jistě jste slyšeli o různých zvířátkách, že? Co kdybychom vás zavedli na farmu, kde si můžete vyzkoušet, jak se dojí kravičky nebo krmí slepičky? Určitě budete nadšení, jak je to zábavné a co všechno se na farmě dá zažít! A víte co? Můžete se naučit i něco nového – třeba jak se péče o zvířátka stává důležitou součástí života na venkově.

V srdci Plzeňského kraje se nachází skutečný poklad pro milovníky agroturistiky – **Dvůr Krasíkov**. Tento kouzelný statek nabízí jedinečný pohled na život na venkově a umožňuje návštěvníkům, zvláště dětem, zažít autentické zážitky, které zahrnují přírodu, zvířátka a tradiční řemesla. Pro malé dobrodruhy je Dvůr Krasíkov skutečným rájem. Mohou zde zažít dojemné okamžiky s chlupatými kamarády – ať už jde o kravičky, ovečky, prasátka nebo králíčky. Je také skvělým místem pro objevování tradičních řemesel. Děti se zde mohou naučit vyrábět sýr, tkát nebo

péct chléb pod dohledem zkušených místních řemeslníků.

Pokud hledáte místo pro rodinný výlet, neměli byste minout **Farmu Dvorec**. Tato malebná farma je pravým rájem pro malé i velké, kteří chtějí zažít venkovský život a strávit čas ve spojení s přírodou. Farma Dvorec je jako pohádkový svět. Zvířátka, která na farmě žijí, jsou opravdovým tahákem. Výletníci mohou zjistit, jaké to je, starat se o ně a krmít je. Co by to bylo za farmu bez možnosti projet se na traktoru nebo na koni? Farmu obklopuje krásná příroda a zelené louky, ideální pro rodinné procházky a výlety na koni. Děti mohou zažít, jaké to je, sedět na koni a projet se farmou, což je dobrodružství plné zábavy a radosti.

Alp Reiser Farma se nachází v prostředí na okraji Křivoklátska, lákající milovníky přírody a pěší turistiky. Pro rodiny s dětmi je toto místo skutečným pokladem. Hlavní lákadlo Alp Reiser Farmy je

možnost setkání se s alpakami. Alpaky jsou fascinující stvoření, děti budou nadšené, že si je budou moci pohladit a pozorovat zblízka. Je možné se zúčastnit prohlídky, kde je vysvětleno a ukázáno kompletní zpracování vlny. Mohou se zapojit do krmení a učit se o tom, jak se o ně starat. To všechno jim poskytne nejen zábavu, ale také důležité informace o péči o zvířata.

Když malí nevědí, velcí poradí...

- 1. Čím se od sebe liší rohy a parohy?**
 - a) rohy jsou černé, parohy běžové
 - b) rohy jsou špičaté, parohy ne
 - c) parohy stále rostou, a tak je zvířata každý rok shazují
- 2. S houbami souvisí i pohádková postavička Dědečka hříbečka. Z jaké filmové pohádky ho můžete znát?**
 - a) Mrazík
 - b) Popelka
 - c) Dlouhý, Široký a Bystrozraký
- 3. Které plemeno prasat pochází z Plzeňského kraje?**
 - a) Bílé ušlechtilé
 - b) Přestické černostrakaté
 - c) Pietrainské prase

? Své odpovědi nám posílejte do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Deseti autorům správných odpovědí zašle Krajský úřad Plzeňského kraje zajímavé ceny.

PLZEŇSKÝ KRAJ
TURISTŮ RÁJ

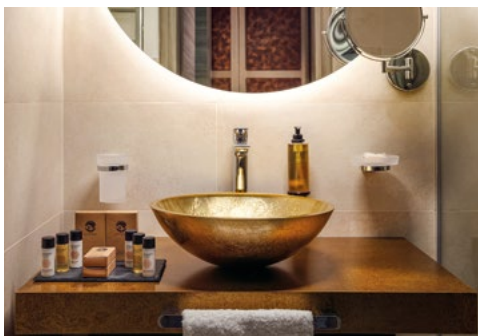
www.turisturaj.cz

Nový karlovarský hotel Saxonia

Nový luxusní **** butikový hotel Saxonia má dokonalé umístění, jedinečný italský design, skvělé snídaně a vyříbené služby. To vše ho staví na přední příčky ubytování v Karlových Varech.

Díky skvělé poloze mají hosté snadný přístup k nejvýznamnějším karlovarským památkám a také sousedí s bohatou zelení lázeňských lesů. Každá ze čtyř kategorií pokojů nabízí vysokou úro-

veň pohodlí a komfortu. Všechny ubytovací prostory jsou vybaveny luxusním italským nábytkem a klimatizací. Samozřejmostí je minibar, rychlovarná konvice, trezor a mnoho dalšího. Pobyt v Boutique Hotel Saxonia je od počátku koncipován jako místo pro odpočinek bez starostí. Proto také nabízí službu Concierge a součástí ubytování jsou bohaté snídaně podávané v italském stylu formou bufetu.

www.hotel-saxonia.cz

Projížďka historickým autobusem?

První školní den, tedy v pondělí 4. září, se na náměstí Krále Jiřího z Poděbrad v Chebu uskuteční velká prezentační akce. Představí nového dopravce chebské MHD, společnost Dopravní podniky Cheb. Probíhat bude od 8:00 do 16:00 hod.

Na náměstí bude k vidění i jeden ze zcela nových moderních autobusů na stlačený zemní plyn, které začaly na linkách chebské MHD během prázdnin jezdit. Malí cestovatelé pak mohou přinést vlastnoručně namalovaný obrázek svého prázdninového zážitku při cestě autobusem a získat odměnu.

Co pro vás bude na chebském náměstí připraveno?

- představení nových autobusů
- autobusový trenažér
- projížďky historickým autobusem
- informace o bezpečném cestování

- 1) Představení nových autobusů
- 2) Možnost řízení autobusu na trenažéru
- 3) Zajímavé povídání o bezpečném cestování
- 4) Soutěže a kvízy o ceny
- 5) Jízda historickým autobusem
- 6) Skákací hrady
- 7) Zábava pro děti

4.9.2023

od 8:00 do 16:00 hodin
nám. Krále Jiřího z Poděbrad

- soutěže a kvízy o ceny
- skákací hrady
- zábava pro děti

CHeb

www.cheb.cz

Užijte si Litoměřice plnými doušky!

Zahrada Čech (8. - 13.9.)

Vinobraní (16.9.)

Severočeská galerie výtvarného umění:

- Mise Mauglí - výstava bronzových soch v životní velikosti (do 24.9.)
- Zbožní zítřka. Umění vidět. - výstava obrazů ovlivněná mimosmyslovým vnímáním (do 24.9.)

Minimuzeum železnice v Kávě s párou

Galerie marionet

V rámci Dnů evropského dědictví (16.9.)

můžete ZDARMA navštívit tyto objekty:

- Vyhliďková věž Kalich
- Katedrála sv. Štěpána
- Hrad Litoměřice s expozicemi
- Oblastní muzeum: prohlídka památkově chráněného objektu po stavebně náročné rekonstrukci
- Historické podzemí s lapidáriem
- Máchova světelníka a další

Tip pro vás: S bonusovou knížkou i na Zahradu Čech

Do konce roku 2023 můžete při návštěvě Litoměřic využít bonusovou knížku plnou slev a výhod včetně zvýhodněného vstupného na Zahradu Čech

K zakoupení v infocentru a recepci hradu

Skenujte QR kód a dozvíte se víc

Podzim v Krytu

Klášterec nad Ohří je město ležící na úpatí Krušných a Doupovských hor, městem protéká řeka Ohře a v roce 1794 u nás byla založena jedna z nejstarších českých porcelánek, jejíž výroba funguje dodnes pod názvem Thun 1794, a. s. Na náměstí si můžete prohlédnout neorenesanční radnici z roku 1855 a v jejím sklepení zavítat do městské galerie s příznačným názvem – Kryt.

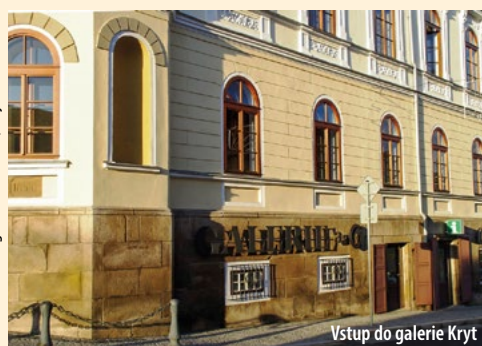
Hned v září se můžete těšit na zajímavou komiksovou výstavu **Ještě jsme ve válce**. Ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů si pro vás galerie Kryt připravila výstavu plnou ilustrovaných příběhů, kterým vdechli život přední čeští komiksoví výtvarníci a mají společné téma: konflikt jedince a totalitního režimu. Jejich hrdinové přežívají na válečných frontách, v koncentračních táborech či policejních státech. Jednotlivá vyprávění dohromady tvoří celek, který připomíná důležitou roli svobody, soudržnosti a solidarity.

Městská radnice z r. 1855

Ještě pořád jsme totiž ve válce – i když se zdá, že dávno pominula. Součástí bude také výstava věnovaná osobnosti Petra Konečného, jedné z prvních obětí komunistického režimu v Československu. Nechte se i vy skrz komiksy vtáhnout do prostředí příběhů, které by neměly být zapomenuty.

V říjnu jsme si připravili společně s Památníkem Karla Čapka ve Strži výstavu věnovanou bratřím Čapkům – dozvíte se něco o životě i díle spisovatele Karla Čapka i díle malíře Josefa Čapka.

Vstup do galerie Kryt

text a foto © Mgr. Lenka Fircová, Vojta Marvan

Náměstí Dr. E. Beneše v Klášterci nad Ohří

Osud k nim nebyl příznivý, v historii českého státu ovšem oba zanechali nesmazatelné stopy.

Listopad bude opět věnovaný historii, navštívit u nás můžete výstavu Památníku Terezín. Výstavu **Maluj, co vidíš...** o životě akademické malířky a přeživší holocaustu Helgy Weissové Hoškové doplníme grafikami této významné české malířky.

Turistické informační centrum
 nám. Dr. E. Beneše 85
 431 51 Klášterec nad Ohří
 tel.: +420 474 359 687
 e-mail: icklasterec@muklasterec.cz
www.facebook.com/GalerieKryt/
www.klasterec.cz

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

otevřeno celoročně
www.pamatnik-terezin.cz

Dolní Chříbská

Za společným dědictvím na kole i pěšky

Zpřístupnit veřejnosti přírodní a kulturní dědictví, zejména podstávkové domy a lidovou architekturu, se podařilo Ústeckému kraji díky vytvoření přeshraničního turistického produktu pro pěší a cyklisty. Dotčeným územím je Ústecký kraj (České Švýcarsko, Šluknovský výběžek), Liberecký kraj (Českolipsko), Saské Švýcarsko, Lužické hory, region Zittauer Gebirge (jižní část Horní Lužice).

Projekt **Za společným dědictvím na kole i pěšky** dává možnost procestovat okouzlující krajinu podstávkových domů pěšky nebo na kole na česko-německém pomezí. Cyklisté mohou od jara do podzimu objevovat nepříliš známé části Šluknovska, Lužických hor a regionu Zittauer Gebirge, které se nachází v blízkosti známějšího Českého Švýcarska.

Na všech okruzích se setkají s řadou památek, zvláště pak s podstávkovými domy, které **jsou jedinečným druhem lidové architektury**. Jedná se o roubené domy, typické pro oblast severních Čech a přilehlých oblastí Německa a Polska. Jsou **sjednocujícím prvkem regionu a společně s přírodním dědictvím vytvářejí malebnou krajinu podstávkových domů**. V regionu se vyskytují od 15. až 16. století. Většina dnes stojících domů na pomezí severních Čech, Horní Lužice a Dolního Slezska pochází z 18. a 19. století.

Pro tento typ lidové architektury je charakteristická podstávka. Jde o dřevěnou sloupovou konstrukci, která stojí před roubenými stěnami přízemí. Podpurná konstrukce nese zatížení střechy a u dvoupodlažních domů také patro. Vytipovaných objektů lidové architektury (podstávkových domů), jejichž interier je možné navštívit, je na české straně **zájmového území celkem 121**, na německé straně jich bude s ohledem na zachovalost většího množství

Je kam vyrazit

Interiér podstávkového domu

Podstávky ze sedla kola

Kamenická Stráň

Architektura na dosah

Vysoká Lípa

Krajina podstávkových domů

Pěšky za romantikou

Dlouhý Důl

Galerie v podstavce

domů odhadem **dvakrát více**. Přesný počet není znám.

Nejvíce jsou využívány pro ubytování a stravování – penziony, hotely, restaurace, v nejvýznamnějších podstávkových domech jsou na české i německé straně umístěna muzea a galerie (např. Kamenický Šenov, Sebnitz, Seiffhennersdorf, Jiřetín pod Jedlovou, Neusalza-Spremberg, Chrastava, Sohland, Eibau a další), informační a setkávací centra (Lipová, Ebersbach, Dittelsdorf, Nový Bor a další), ale i obchody, úřady (Rynoltice), a dokonce i základní škola (Jetřichovice). Krásu podstávkových domů v kontextu malebné krajiny

můžete obdivovat na několika trasách. Cyklistické putování po severních Čechách a německém příhraničí je vhodné pro celou rodinu. Na cyklookruhy je možné nastoupit kdekoli, ať už z české nebo německé strany. Do regionu je možné přijet autem nebo po železnici. Okruhy vedou po značených cyklotrasách, povrchy jsou převážně zpevněné.

Vydejte se na cyklojízdu po trase *Českým Nizozemím* nebo po *Pašerácké trase*, *Lužické trase*, *Královské trase* nebo po nejdelší z nich – *Trase po podstávkových domech*, a potvrdí se vám motto Ústeckého kraje: Ústecký kraj – Brána do Čech – Krásu hledejte doma.

Na webu www.zaspolecnymdedictvim.cz najdete další podrobnosti a mapy okruhu.

Více tipů na akce, výlety a dovolenou v Ústeckém kraji najdete na webových stránkách kraje.

Brána do Čech
www.branadocech.cz

www.branadocech.cz

Jablonecká radnice

90 let radnice

Den evropského dědictví aneb 30. léta v Jablonci nad Nisou – sobota 16. září. Tradiční akci, která otevírá památky veřejnosti, letos v Jablonci nad Nisou dominují oslavy 90 let od uvedení budovy Nové radnice do plného provozu. Slavit se bude nejen přímo uvnitř radnice, ale i na náměstí před ní.

Zasedací sál radnice

Zastupitelský sál radnice

Chybět nebude rodinná trasa, jízdy historickým autobusem nebo ražba památního žetonu s motivem EHD 2023 (European Heritage Days). Vstupné na program i do památek není žádné a organizátoři věří, že si každý najde něco zajímavého. Jablonec nad Nisou se má čím pochlubit, proto nahleďte do míst, která dýchají historií.

Zpřístupněn památkové objekty o Dni evropského dědictví 9–17 hodin (pokud není uvedeno jinak)

1. Nová radnice, Mírové náměstí, www.mestojablonec.cz
2. kino Radnice, Mírové náměstí, www.kinajablonec.cz
3. Městská knihovna, Dolní náměstí, www.knihovna.mestojablonec.cz
4. Dům Jany a Josefa V. Scheybalových, Kostelní ulice, www.kulturajablonec.cz
5. Kostel sv. Anny, Kostelní ulice, www.kulturajablonec.cz
6. Muzeum skla a bižuterie, ulice U Muzea 398, www.msb-jablonec.cz

7. Kostel Dr. Farského, náměstí Dr. Farského, www.ccsch.cz
8. Sokolovna, Fügnerova ulice (Tyršovy sady), www.sokol-jablonec.cz
9. Hotel a restaurace Petřín, Petřínská 6, www.hotelpetrin.cz
10. Střední uměleckoprůmyslová škola, Horní náměstí 1
11. Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, Horní náměstí, www.farnostjablonec.cz
12. Kostel Povýšení sv. Kříže, nám. B. Němcové, www.starokatolici-jablonec.cz
13. Schneiderova vila, Zlatá ulice
Komentované prohlídky pro skupiny do 12 osob v každou celou hodinu kromě poledne: 9, 10, 11, 13, 14, 15 hod. Omezená kapacita – nutná rezervace vstupenky předem na portálu evstupenka.cz od 1. 9.
14. Kantorova vila, Palackého ulice
Komentované prohlídky v každou celou hodinu (9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 hod.) do naplnění kapacity 20 osob / 1 skupina.
15. Kaplička sv. Anny, Palackého ulice

16. Kostel Nejsvětější Trojice ve Mšeně, ulice U Kostela, www.farnostjablonec.cz
17. Muzeum výroby korálků, G & B beads, Mšeno, Janovská ulice 39, www.muzeumkoralku.cz, www.nisafactory.cz
18. Galerie N, Jehlářská 14 (u městského divadla), www.katedradesignu.cz/galerie-n

Program k výročí 90 let otevření Nové radnice Jablonec nad Nisou

(Mírové náměstí/Starý trh, před radnicí)

- 10.00 zahájení programu k 90 letům Nové radnice a Dne evropského dědictví – primátor Miloš Vele a hosté z partnerského města Bautzen
- 10.15 **Janovec Jazz Band** – 1. část, swing 30.–40. let
- 11.00 **Sacra Circus: Neviditelný cirkus** – akrobaté, pantomima
- 12.00 **Janovec Jazz Band** – 2. část, swing 30.–40. let
- 13.00 **Letenský dixieland**
- 14.30 **Royal Dixieland Jazz Band** – 1. část
- 15.15 **Sacra Circus: Pan Bonobo** – cirkusová klaunérie
- 16.15 **Royal Dixieland Jazz Band** – 2. část
- 9.00–17.00 **řemeslné dílny DDM Víkř** (stan)
- 9.00–18.00 **prodejní stánky** na Mírovém náměstí – Starém trhu
- 10.00–14.00 **přítomnost autoveteránů** (na parkovišti u radnice vpravo)

Venkovní výstava k výročí radnice v ulici Komenského: Radnice v proudu času (8.–30. 9. 2023)

Rodinná poznávací trasa, 9.00–16.30, na které vás čeká sedm zastavení s úkoly. Putování můžete začít kdekoli, na prvním zvoleném stanovišti si každý vyzvedne pracovní list s podrobným popisem úkolů a ten pak vyplněný odevzdá v cíli. Splnění minimálně pěti úkolů opravňuje k vyzvednutí odměny. Stanoviště se uzavírají v 16.30 hodin, odměnu v cíli – žeton ražený jabloneckou SUPŠ a VOŠ dle návrhu z Ateliéru VOŠ – je možné vyzvedávat v turistickém infocentru v Nové radnici do 17 hodin.

Rodinná trasa seznámí účastníky se zajímavostmi kolem stavby radnice. Součástí je i zastavení na Petříně, kde se nově nabízí výhled na celé město, a pozorovatel tak může porovnat starou a novou radnici z (téměř) ptačího pohledu.

Stanoviště trasy:

Dům Jany a Josefa V. Scheybalových
sokolovna
městská knihovna
Muzeum skla a bižuterie
arboretum pod Petřínem
Petřín – rozhledna
cíl: Nová radnice

JABLONEC
NAD
NISOU

Více informací najdete na www.kulturajablonec.cz

Projděte se libereckým podzimem za uměním

V našem městě vás nějaká socha překvapí téměř na každém rohu, ať už je to tajemná Koule, Lampa Edison ovlivněná kubismem, mrzutý čertík před galerií, důstojní lvi u muzea nebo opuštěný Marťan na Ještědu. Nechte se bavit uměním...

Kočky

Hostina obrů

Přímo před radnicí potkáte tajemného tvora s působivým jménem „**Vulpes Gott Dratoslav von Mischling**“ neboli **Slávek**, kterého stvořil František Skála inspirovaný přitom grafikami Maxe Švabinského, kde podobný tvor přihlíží aktu snímání z kříže a Pietě. Sedmimetrový kříženec váží úctyhodně 4 tuny a „upředen“ je z 350 km drátů – z Liberce by tak mohl běžet třeba až do Vídně. Jen malý kousek za Slávkem poklidně odpočívá kočičí rodinka, která svou roztomilostí láká k dovádění děti všeho věku. A není divu, protože právě pro děti sochařka Martina Niubó-Klouzová „**Kočky**“ vytvořila a inspirovala

se přitom známým seriálem Teletubbies. Zato kontroverzní umělec David Černý se s roztomilostí příliš nepáral. Hned za divadlem stvořil provokativní **Zastávku MHD**, které se přezdívá Hostina obrů, protože ji představuje obrovský stůl, kde je na talíři hlavním chodem uříznutá lidská hlava. Na stole jsou nám bez okolků servírovány artefakty plné zjevné i skryté symboliky odkazující na někdejší česko-německo-židovské společenství. Myslíte, že se dá umění vidět i v **kanálech**? U nás tedy ano. Při průchodu ulic, které se říká Papírová, se ocitnete v jakési galerii pod širým nebem, plné netradičních

Vulpes Gott Dratoslav von Mischling

uměleckých děl, po kterých navíc šlapete. Dlažba je tu totiž osazena kanálovými poklopy z českých i zahraničních měst – některé mají vcelku jednoduché motivy, jiné jsou naopak nápaditě zdobené. Projekt Civilizace tak před vámi rozprostřel více než 40 kanálů, a dostal se tak i do sbírky českých rekordů. Při procházce za uměním rozhodně musíte zamířit také do **Oblastní galerie Liberec**. Budova bývalých lázní je tak plná umění, že se některá díla „přelila“ dokonce do venkovního prostoru. Liberec je zkrátka uměleckých děl plný, přijďte je k nám objevovat a obdivovat!

Visit^Liberec

Visit^Liberec
www.visitliberec.eu

Za drakem, minerálkou a pevnostmi do Bělovi v Náchodě

Prázdniny máme za sebou, horké letní dny nejspíše také. Období výletů však rozhodně nekončí. Ba naopak – babí léto přímo vybízí k výletům do přírody, která se pomalu odívá do podzimních barev.

Malé lázně Běloves

Montace

Tak proč toho nevyužít a neužít si příjemný čas strávený aktivním pobytem venku, třeba právě v městské části Běloves v Náchodě. A co tam? Ve spolupráci s Lucií Nachtigalovou alias Deník fejsbukové matky jsme pro vás připravili zajímavý a zároveň i poučný výlet s tajenkou, který si užije

celá rodina, a to bez rozdílu věku. Vydejte se do tajuplných zákoutí lesa Montace, prozkoumejte místní faunu a flóru, zajděte pozdravit zvířátka do obory, osvěžit se minerálními prameny, kterým místní říkají Běloveské bublinky, vyluštěte tajenku a za svou píli a odvahu si vyzvedněte odměnu

v informačním centru v I. patře Vily Komenský v Malých lázních Běloves.

A pokud budete mít chuť i nadále poznávat naše krásné město, zastavte se při svých toulkách Náchodem pozdravit medvěda Ludvíka na Státním zámku Náchod, prohlédněte si z ptáčích perspektiv celého města z Jiráskovy chaty nebo navštivte podzemní Pevnost Dobrošov. Možností je tu spousta, tak vezměte své blízké a vyrazte za dobrodružstvím!

VÝLET S TAJENKOU

ZA DRAKEM, MINERÁLKOU A PEVNOSTMI
DO BĚLOVI V NÁCHODĚ >>

 NÁCHOD

Městské informační centrum Malé lázně
U Starých lázní 129, 547 01 Náchod
mobil: +420 771 128 492
e-mail: infocentrum.lazne@mestonachod.cz
www.mestonachod.cz

Oslavte s námi 300 let radnice

Zveme vás do Ústí nad Orlicí na velkou oslavu. První zářijovou sobotu oslaví město Ústí nad Orlicí 300 let existence budovy radnice.

Konat se bude Den otevřených dveří, kdy si budou moci návštěvníci prohlédnout rekonstruovanou obřadní síň i další prostory budovy. Nahlédnout budou moci do městských kronik a výročních zpráv města a městského úřadu. Připravena je také

výstava fotografické soutěže Mé oblíbené místo v Ústí nad Orlicí, prezentace nástěnných kalendářů města a krátký film o historii budovy radnice. Děti potěší nafukovací balonky, dospělí si mohou zakoupit nově vydanou knihu o radnici u příležitosti její třisetleté existence. Historii budovy radnice a města si mohou návštěvníci připomenout také zhlédnutím venkovní výstavy na Mírovém náměstí, která potrvá do poloviny září.

Těšíme se na vaši účast na oslavě existence ústecké radnice 2. září 2023 od 10 do 16 hodin.

[ou] Město Ústí nad Orlicí

<https://ic.ustinadorlici.cz/>

Poslední upír u nás

Doufáme, že byl poslední a podle pověsti pohřben na morovém Dolním hřbitově ve Žďáře nad Sázavou. Přestože vám dnes mohou připomínat upíry někteří jedinci, shoda jen to čistě náhodná.

Přibližná podoba správce žďárského velkostatku Ulricha

Žďárský Dolní hřbitov je barokní morový hřbitov (1709), unikátní dílo Jana Santiniho.

Poté, co v letech 1709–1715 východní Čechy postihly morové epidemie, dal opat kláštera Vejměluva konat protipatření, mezi nimi nechal založit i Dolní hřbitov. Později byl hřbitov využíván k běžnému pohřbívání, a když jeho kapacita musela být zvětšena, došlo k nešetrnému přidání čtvrté kaple, přičemž původní Santiniho kaple měly trojčlennou dispozici. Na hřbitově má být podle legendy pohřben poslední upír v Čechách. Kdo to byl?

Vrchní správce Ulrich, co před lety ve Žďárském zámeckém velkostatku žil a zlobil. Hrůza z jeho činů zasáhla nejen prostý lid, ale i jeho majetky. Ulrich se odebral na onen svět v klidu a míru a byl pohřben do rodinné hrobky na Dolním hřbitově.

Jak poklidně skončil, později neklidně konal. Lidé začali vídat jeho přízrak, který na bezhlavém, a jak jinak, černém koni jezdí kolem zámku. Strach má velké oči a obyvatelé Žďáru je měli jako okna do vesmíru, tedy dokořán. Ve vyprávění lidí časem zdomácnělo vyprávění o přízračném kočáru těžném bezhlavým čtyřspřežím, jak jinak, černým jako uhel. Žďárští si marně lámali hlavu, jak se zbavit Ulricha jednou provždy i s jeho černými přízraky.

Řešení se našlo v osobě jihlavského kata, který otevřel hrobku a rakev tyranu. Přestože si tu Ulrich tlel několik měsíců, nebyl stížen očekávaným rozkladem. Kat na Ulricha promluvil. Ten otevřel oči, chraplavě se začal smát a vstávat z rakve. Mistr popravčí však oživlou mrtvolu, dnes bychom řekli zombie, ostrým mečem spravedlnosti připravil

Socha anděla posledního soudu Gregora Thényho

Letecký snímek Dolního hřbitova

o hlavu. Nejasné je, proč nechal přinést pytlík máku, kterým naplnil chřtán statého tyranu. Poté rakev a hrobku uzavřeli. Pověst praví, že Ulrich se zpřízrační zas, jakmile uplyne tolik let, kolik zrnků máku mu do chřtánu nacpali. Dolní hřbitov si tak dál uchovává pověst strašidelného místa, kde se dějí divné věci. Posuďte sami, hřbitov je přístupný zdarma, denně od 10 do 16 hodin.

Alois Rula

Muzeum v přírodě Vysočina zve na Veselý Kopec

V polovině měsíce září bude v podkroví objektu Usedlost Pilných č. p. 4 na Veselém Kopci, jediném objektu areálu zachovaném na svém původním místě, otevřena nová stálá expozice věnovaná fenoménu lnářství.

Lněné plátno se v českých zemích ve větší míře zhotovovalo od 15. století. Také Českomoravská vrchovina byla po staletí významnou lnářskou a plátenickou oblastí. Zdejší plátno bylo určeno především pro tuzemský trh. Tradiční domácí pěstování a zpracování lnu přinášelo na Hlinecku obživu většině venkovských rodin ještě po celé 18. století, kdy se začaly objevovat první textilní manufaktury, a v menší míře pokračovalo do poloviny 19. století. Nastupující průmyslová výroba postupně zaměstnala přes tři tisíce domácích přadláků a tkalců ve zdejších textilních firmách.

Propad lněné produkce se začal objevovat na Hlinecku již po první světové válce. Polovina 20. století, provázaná s uzavíráním nebo restrukturalizací původně soukromých textilních továren a změnami celé společnosti, přinesla další pokles. Tento trend pokračoval. Konec pěstování lnu přadného v České republice přišel v roce 2010. Od té doby se vysévá pouze v omezené míře pro výzkumné a šlechtitelské účely. Pokud se v současnosti setkáváme na poli se lnem, jedná se o len olejný.

Stálá expozice zaměřená na pěstování a tradiční ruční zpracování lnu vznikla na základě výsledků několikaleté spolupráce Muzea v přírodě Vysočina a Nositele tradice lidových řemesel Josefa Fidla. Muzeum navázalo také spolupráci se Svazem lnu a konopí ČR, z. s., v oblasti aplikovaného výzkumu historických odrůd lnu přadného. Nová expozice připomíná dlouhou a složitou cestu lnu od vysetí semínka až po utkání lněné tkaniny. Zároveň vzdává hold práci stovek lnářů z Hlinecka.

Co ještě o lnu nevíte:

- jedná se o **rostlinu dlouhého dne** – všechny fáze růstu musí proběhnout před zkracováním délky slunečního svitu
- na stejné pole lze len vyset jednou za pět až sedm let, při častějším osetí by nastala únava půdy vedoucí ke slabé úrodě nekvalitních vláken
- k opylení vlastním pylem dochází 5–8 hodin po rozkvětu, jedna rostlina plně odkvěte za 5 dnů
- nejvhodnější stupeň zralosti lnu pro kvalitu vlákna je **raná žlutá zralost**, tobolek mají zlatavou barvu a obsahují žlutá semena; nastává zhruba 3 měsíce po výsevu
- **len se trhá**, posekáním by došlo ke zkrácení stonku a znehodnocení vlákna
- za příznivého počasí len zasychá venku v tzv. **kapličkách**

- tobolek se semeny se od stonku oddělují železným hřebem s hroty – **drhlenem**
- nastupuje proces rosení trvající 3–5 týdnů
- po vyrošení se na **trdlici** odděluje co nejvíce dřevnaté části stonku – **pazdeří**
- protahováním vláken **vohli** se oddělují krátká hrubá vlákna – **koudel**
- surová lněná tkanina je rezné barvy, bělosti bylo dosahováno kropením látky na slunci nebo bělením pomocí dřevěného popelu a horké vody v **bělidlech**
- pazdeří se používalo v tradičním roubeném stavitelství jako výplň spár nebo jako příměs do nepálených cihel, od druhé poloviny 20. století se používá ve stavebnictví a nábytkářství k výrobě pazdeřových desek a izolačních materiálů
- koudel má široké uplatnění v mnoha odvětvích – v provaznictví, pro výrobu technických tkanin, koudel je i příměsí bankovek, grafického a cigaretového papíru
- olej lisovaný ze lněných semínek je ceněný pro vysoký obsah bílkovin, vlákniny, tříslovin a minerálů, používá se v potravinářství, zdravotnictví a chemickém průmyslu

Kdo ví, odpoví...

1. Víte, kolik existuje druhů planých forem lnu?

- asi 130
- na 200
- asi 80

2. Víte, který škůdce lnu je nejvýznamnější?

- dřepčík lnový
- třásněnka lnová
- kovošklec gama

3. Jednou z růstových fází lnu je fáze překotného růstu. Tipněte si, o kolik cm vyroste len v této fázi denně:

- 7 cm
- 3 cm
- 15 cm

? Své odpovědi nám posílejte do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Deseti autorům správných odpovědí zašle Národní muzeum v přírodě zajímavé ceny.

Národní muzeum v přírodě Vysočina

Více na
Muzeum v přírodě Vysočina
e-mail: muzeumvysočina@nmvp.cz
FB Muzeum v přírodě Vysočina
IG [muzeum_v_prirode_vysocina](https://www.instagram.com/muzeum_v_prirode_vysocina)
www.nmvp.cz/vysocina

Arnošt Vašíček
Zloděj tváří

Ne všechny cesty v lužním lese vedou do bezpečí! Na Slovensku vyplaví Dunaj mrtvolu muže. Někdo ho popravil kulkou do hlavy a pohřbil v zemi. Pak tělo znovu vykopal, pilkou odřízl obličej a ostatky vhodil do řeky. Jediná stopa vede do lužních lesů na soutoku Moravy a Dyje. Fascinující krajina plná vodních kanálů, tůní, bažin a močálů ukrývá temné tajemství. Pokouší se ho rozkrýt komisař Drexler s kolegy z české kriminálky. Vrah však své tempo stupňuje a nezvykle poznamenaných obětí rychle přibývá. Zároveň v oblasti stoupá výskyt okultních jevů. Souvisejí tyto události s dodnes dobře utajeným, a přesto historicky nepochybně prokázaným několikaměsíčním vymítáním démonů, které na Břeclavsku prováděli židovští rabíni koncem 17. století? K čemu mají sloužit krvavé trofeje? A co ze své minulosti tají Drexlerův parťák Hartman? Mysteriózní thriller předního českého záhadologa je okořeněn neznámými, a přitom tak přitažlivými rituály židovské magie.

? Jak se nazývá rozsáhlé velkomoravské hradiště z 9. století na Břeclavsku, které bylo prohlášeno kulturní památkou ČR?

- a) Hradsko
- b) Mikulčice
- c) Pohansko

Své odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize eshop.ceskatelevize.cz. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Stanislav Dvořák
Sudetský tulák

V bohaté historii Sudet existují příběhy, které takřka nebo úplně upadly do zapomnění. Žily tu fascinující osobnosti, o kterých se moc neví, stála tu města, která už neexistují, mluvilo se jazyky, kterými už nikdo nemluví. Kniha vypráví skutečné příběhy z pohraničí od středověku až po současnost. Sudetský tulák je určen nejen zájemcům o historii a současnost Sudet, ale zejména všem milovníkům výletů, kteří hledají nepoznané a inspirativní cíle pro své toulky. Řada informací obsažených v knize není příliš známa.

cena: 399 Kč
www.albatrosmedia.cz

Jan Hocek
Nejhezčí dobrodružné výpravy II

Další rok za dobrodružstvím Českem a Slovenskem. Ať už se cítíte ve svém živlu na vodě či na souši, na lyžích či v pohorkách, budete mít rozhodně z čeho vybírat. Máte rádi od všeho trochu? Pak se nechte inspirovat těmi nejlepšími výlety podle ročního období a vyrazte za dobrodružstvím hned zítra. U každé trasy naleznete mapu, výškový profil trasy i doporučení, kde přespat, kde se najíst a na co si dát pozor.

cena: 599 Kč
www.luxor.cz

Lukáš Houška, Jaroslav Vogeltanz
Jižní Plzeňsko

Publikace nabízí výlety na 77 romantických, dobrodružných a tajemných míst jižního Plzeňska. Oblast plnou kostelíků, naučných stezek, skal a krásných vesnic, které lákají k návštěvám.

cena: 349 Kč
www.starymost.cz

Ivo Hrubíšek
100 + 1 osobností a bicykl

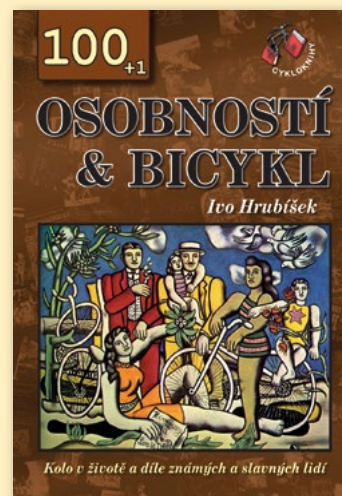
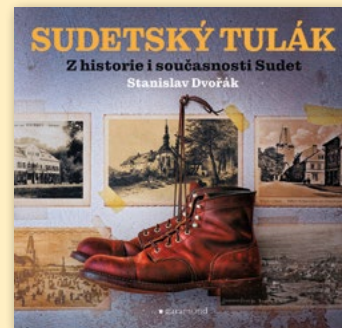
Významných osobností, které se při nejrůznějších příležitostech potkávaly s bicyklem, ať již jako aktivní cyklisté, nebo pouze ve svém díle, je v knížce skutečně sto jedna. Je to sešlost lidí, kteří vynikli ve svém oboru a většinou dosáhli i světového věhlasu. Publikace jistě potěší nejen cyklisty a všechny čtenáře spřízněné silnou a trvalou náklonností k bicyklu, ale i ty, které zajímá jen některá z osobností, a o jejím spojení s bicyklem doposud nevěděli.

cena: 319 Kč
www.cykloknihy.cz

? Ve kterém roce vyšla dvoudílná publikace Osobnost a bicykl?

- a) 2002
- b) 2001
- c) 2000

Odpovědi pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží knihu 100 + 1 Osobností a bicykl. Ceny se vyzvedávají na adrese redakce: Kubelíkova 30, Praha 3.

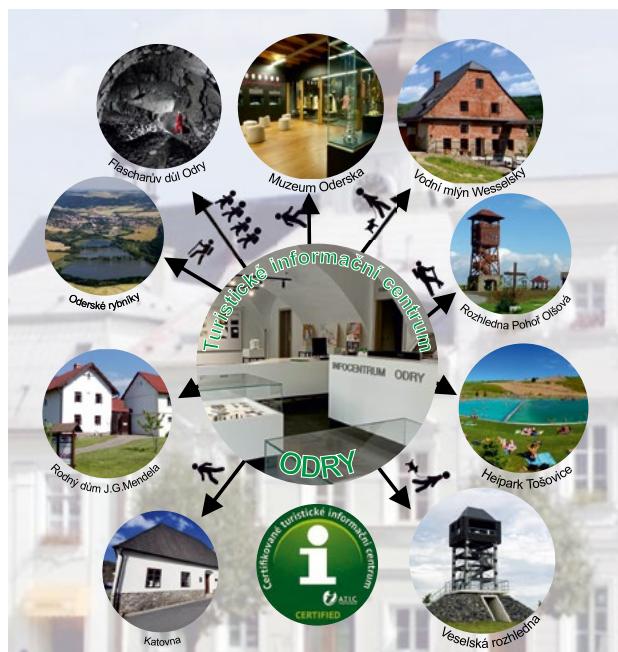

připravila: Alice Braborová (braborcova@kampocesku.cz)

Zveme vás do Oder

Přijměte pozvání do Oder, prvního města na řece Odře, kde vás od letošního června přivítají v novém turistickém informačním centru.

Město Odry využilo dotace z Ministerstva pro místní rozvoj, zrekonstruovalo nevyužívaný prostor bývalé prodejny nábytku, a turisté tak zavítají do zcela nového, moderního prostoru. Při rekonstrukci prostoru byl kladen důraz na bezbariérovost, turistické informační centrum (TIC) je tak pohodlně přístupné imobilním návštěvníkům či s kočárkem. V TIC si můžete nejen odpočinout, ale i nakoupit suvenýry, užít kulturu v galerijní části, využít počítač s tiskárnou pro veřejnost nebo zhlédnout propagační videa v minikině, která vás inspirují k toulkám po okolí. Na své si přijdou milovníci přírody – Flascharův důl, naučné stezky, rozhledny či oderské rybníky, dále milovníci historie – Muzeum Oderska, Katovna, vodní mlýn Wesselský, rodný dům J. G. Mendela, ale i milovníci adrenalinu – Heipark Tošovice.

Projekt „Moderní bezbariérové turistické informační centrum Odry“ byl realizován za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

www.odry.cz

foto © Informační centrum Odry

Dny evropského dědictví

4.–10. září 2023
ded.olomouc.eu

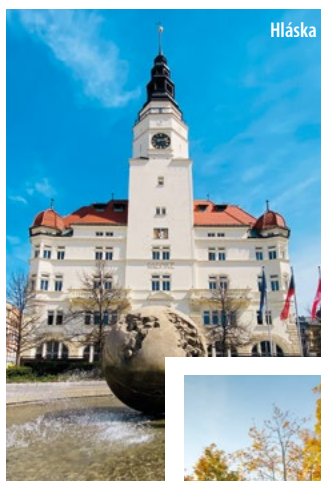

Opava obličá podzimní kabát

V minulosti převážně německá Opava s okouzlující architekturou hrála v dějinách jako hlavní město rakouského Slezska významnou roli, kterou dodnes stvrzují její architektonické skvosty od gotiky po prvorepublikovou noblesu. Vlahé, ale stále ještě prosluněné dny babího léta jsou jako stvořené pro procházky městem. Co určitě nevynechat?

O dějiny a umění budete doslova zakopávat

Architektura hraje v Opavě prim, jmenujme alespoň pár z těch nejvýznamnějších budov ve městě. První v sobě skrývá instituci velkého významu – Slezské zemské muzeum, nejstarší muzeum na našem území. Další je konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie, největší zástupce slezské cihlové gotiky v Česku. A na vše dohlíží s elegancí sobě vlastní symbol Opavy – radniční věž Hláška.

Cestu po památkách u nás doprovázejí planety. Nevěříte? Planetární stezka je koncipována v měřítku 1 : 627 000 000, osvěží vaše znalosti vesmíru, vše si mnohem reálněji představíte a zároveň navštívíte pamětihodnosti Opavy a jejího blízkého okolí – začněte u Slunce (skulptura Koule před radnicí Hláškou) na Horním náměstí

foto © archiv města Opavy

a výlet zakončíte v Arboretu Nový Dvůr u trpasličí planety Pluto.

Krom historie se můžete nechat v Opavě okouzlovat rovněž kulturou, navštívte výstavy všeho druhu například v Domě umění a unikátním kostele svatého Václava. Město nabízí také škálu kin ve velmi zajímavých prostorech.

Parky lákající k odpočinku

Opava oplývá velkým množstvím zeleně, mezi její unikáty patří prstenec parků okolo historického centra. Postupným odstraňováním přežitého městského opevnění, které bránilo rozvoji, došlo na počátku 19. století k uvolnění rozsáhlého prostranství obklopujícího centrum. Zaslouhou opavského purkmistra Josefa Johanna Schösslera nebyl tento prostor zastavěn, ale na místě původních hradeb vznikly pásy parků. Ty se svými fontánami, dětskými hřišti, stánky s kávou a nyní už pomalu žlutnoucím listím přímo vybízejí k procházkám a relaxu.

www.facebook.com/mestoopava/
www.instagram.com/mestoopava/
www.opava-city.cz

Východní Morava – vaše opravdová dovolená

Ano, Východní Morava vám nabídne dokonalou dovolenou v kterémkoliv ročním období. I s pomalu končícím létem a na začátku podzimu tady najdete její nezaměnitelné kouzlo, které podtrhuje nádherná příroda, ale i četné pamětihodnosti, kulturní zážitky a skvělá gastronomie.

...na Slovácku

Ať už rádi trávíte volný čas v přírodě, nebo chcete poznávat památky, architekturu, historii nebo se jen tak procházet ulicemi města a všimát si jeho zajímavých zákoutí a vychutnávat si tradiční místní gastronomii, Uherské Hradiště bude tím pravým místem. Nabízí od každého něco, takže pokud hledáte místo, kde si prodloužit prázdniny, a ještě si užívat babí léto, vítejte v samém srdci Slovácka, na území Východní Moravy.

Jednou z největších událostí podzimu a vinařské sezony jsou tradiční **Slovácké slavnosti vína a otevřených památek**. Ty v polovině září opět po roce ožijí, rozezná a roztančí právě **Uherské Hradiště**. Těšit se můžete na vyhlášený **krojovaný průvod**, vystoupení nespočtu **folklorních souborů**,

pěveckých sborů, cimbálových muzik, dechových hudeb i sólistů. Letošní ročník je významný tím, že je jubilejní. Již **20. ročník** této vyhledávané akce proběhne v termínu **9.–10. 9. 2023**. Přijďte si užít víkend plný **vína, burčáku, zpěvu a krojů** i vy!

Pestrost lidových krojů, hudba, tanec a vinařská kultura, to jsou ostatně barvy a chutě celého Slovácka. Fenoménem je tady Baťův kanál a také historie Velké Moravy. Regionem prochází Evropská kulturní stezka sv. Cyrila a Metoděje, na jejíž trase je jedním z hlavních cílů poutní místo Velehrad. Pověstná vstřícnost místních obyvatel vás tak okouzlí, že se sem budete rádi vracet každý rok. Navíc když podzim na Slovácku patří burčáku. Ale nejen tomu. Jde také o období, kdy se v mnoha městech či vesnicích odehrávají tradiční akce, mezi nimiž nejslavnostnější jsou slavnosti vinobraní. Při nich jdou ruku v ruce místní tradice, folklor i víno.

Jednu slavnost střídá druhá a začíná to hned první dny školního roku. Vyvrcholením pak bývají v první polovině října velké burčákové pochody,

Pohled na Velké Karlovice

Foto: Petr Slavík, archiv CCRVM

Květná zahrada Kroměříž

kdy vinohrady zaplaví tisíce výletníků. Jde o ideální čas, kdy lze vyrazit na podzimní dovolenou nebo na prodloužený víkend.

KAM za vinařskými tradicemi Slovácka?

Slovácko je region vyhlášený svou pohostinností. A o gurmánské zážitky tu není nouze! Jaké jsou naše tipy na místa a události, kam můžete v blízké době zamířit?

1.–3. 9. Mutěnské vinobraní

9.–10. 9. Slovácké slavnosti vína a otevřených památek

7. 10. Na kole vinohrady Uherskohradištska

7. 10. Pochod slováckými vinohrady

Vinaři na Slovácku

Folklorní akce a víno, to není nic pro vás a hledáte spíše klid, přírodu nebo aktivní odpočinek? Východní Morava má i to. Vychutnejte si ojedinelou kombinaci přírody a relaxace.

...na Valašsku

Dovolená na podzim? My říkáme ano! Za tou nejlepší relaxací a odpočinkem se vyplatí cestovat do Beskyd. Tady hned v několika horských rezortech, ale i malých dřevěnicích naleznete vše pro aktivní odpočinek a také bezkonkurenční nabídku luxusních wellness. K tomu přidejte čerstvý horský vzduch, hluboké lesy v kombinaci s uklidňující

krásou přírodního prostředí a skvělé tradiční jídlo, které vás opravdu zahřeje a nasytí.

Tady si užijete klidnou odpočinkovou dovolenou, ale i aktivní turistiku, pokud po ní zatoužíte. Jestliže nejsou lyže a běžky nic pro vás, užijte si Valašsko právě na začátku krásně barevného podzimu. Věřte nám, že ty výhledy do krajiny za to stojí.

...v Luhačovicích

Náročný a rušný začátek školního roku si vyloučeně říká o prodloužený víkend, kdy uniknete ručce města. Co si třeba vychutnat mystickou krásu a ticho Bílých Karpat? Biosférická rezervace CHKO Bílé Karpaty, která je pod ochranou UNESCO, je místem pro milovníky autentického prostředí. Zažijete tady na vlastní kůži mystiku a drsnou krásu Moravských Kopaníc, ale cítit se tu budete v hotelích i penzionech jako v bavlnce. Můžete si dopřát bylinné lázně, parní či pivní lázně, speciální zábaly a masáže nebo si prostě jen vychutnávat klid, který je tady hmatatelný na každém kroku.

Anebo si rovnou dopřejte odpočinek v největších moravských lázních – v Luhačovicích. Ty se nacházejí právě v malebném údolí Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, a jsou tak obklopeny nádhernou nedotčenou přírodou.

Jejich malebnou atmosféru utváří především jedinečná architektura, kterou v letech 1902–1914

Luhačovice

zásadně ovlivnil slovenský architekt Dušan Samo Jurkovič. Vzhled jeho budov tak definoval i celý urbanismus luhačovických lázní. Jejich největším bohatstvím jsou přírodní léčivé prameny, které jsou využívány více než 300 let. Díky vysokému obsahu minerálních látek a vynikajícímu proplynění se řadí k nejučinnějším v Evropě. Na území Luhačovic vyvěrá celkem 16 minerálních pramenů. K nejznámějším místním léčivým pramenům patří Vincentka, Aloiska a Ottovka.

...na Kroměřížsku

Kroměřížsko je krajinou, která vás chytne za srdce. Je plná barokních zámků a zámečků, kostelíků, zahrad, parků, ale i menších pohoří či zvláště úrodných polí. Žijí tady lidé, kterým není lhostejný osud osamělých sídel a statků, lidé, kteří ctí tradice a odkaz svých předků. Poznejte dávno zapomenuté příběhy a nasajte minulost v přítomném okamžiku.

V nádherné kopcovité krajině pohoří Chřiby zažijete příjemné chvíle v přírodě a nedotčených lesích. A pokud se vám přeje jen zasteskne po městě a kultuře, blízko je Kroměříž. Moravské Athény s nádherným Arcibiskupským zámkem, Květnou a Podzámeckou zahradou, které jsou na seznamu památek UNESCO.

Nechejte se inspirovat našimi tipy a přijedte objevit tento pestrý region. Východní Morava je zkrátka místem pro vaši opravdovou dovolenou. I na podzim.

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

FB/ vychodnimorava
IG @vychodni_morava
www.vychodni-morava.cz

Okružní trasa k Roklanskému jezeru

Výchozím bodem je autobusová zastávka v Racheldiensthütte, odkud po 200 m dojdete k chatě Racheldiensthütte. Dál půjdete vlevo po značené okružní trase „strakapoud“.

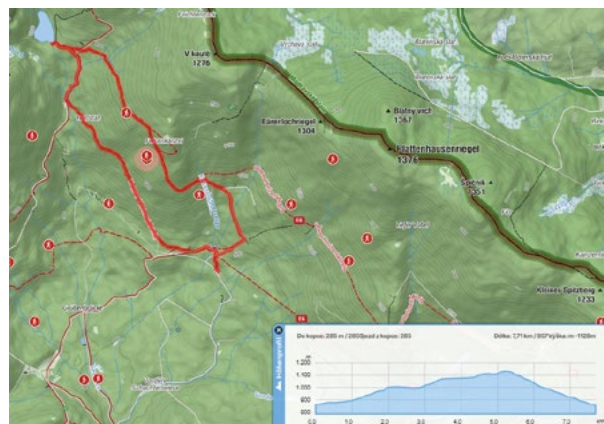
Roklanské jezero

Jakmile napravo minete klauzu (splavovací nádrž), držte se vlevo po občas kamenité stezce asi 2 km do kopce smíšeným lesem. Před koncem stoupání uvidíte informační tabule naučné stezky doby ledové. Pokračujete, až dojdete k širší

štěrkové cestě, kde odbočíte vpravo a po 750 m jste u úchvatné scenérie Roklanského jezera, nad nímž se majestátně vypíná vrchol Roklanu. Na pravém okraji strmé skalní arové stěny

je vidět Roklanská kaplička. Od jezera se kousek vrátíte po cestě, kterou jste přišli, a poté se držíte vlevo značky „strakapoud“ ve směru na Racheldiensthütte. Půjdete zpevněnou cestou bez velkých převýšení kolem bývalého kanálu, co před lety zásoboval Roklanské jezero vodou pro splavování dřeva. Asi za 2 km přijdete ke skalní kazatelně Felsenkanzel. Zbývající část trasy vede už jen z kopce, kdy občas prosvitnou lesním porostem krásné výhledy do krajiny. Asi po 2 km se vrátíte k chatě Racheldiensthütte. Kdyby nic jiného, okuste bavorské pivo a regionální speciality, děti mohou na dobře vybavené dětské hřiště.

-lgs-

Průběh a profil trasy

foto © <https://pages.destination.one/cs/>

KARL MAY MUSEUM
RADEBEUL · DRESDEN

VZHŮRU ZA KARLEM MAYEM!

Nové nabídky v češtině

Bezplatný hlasový průvodce

Nový hlasový průvodce nabízí na 26 zastaveních zvukové komentáře včetně hudebního doprovodu.

Kvíz pro děti

Za každý vyřešený kvíz dostanete v našem obchodě se suvenýry malou odměnu.

Karlův objevitelský kufr

Vydejte se společně s Karlem Mayem a jeho cestovním kufrem do Orientu a na Divoký západ. Přátelé jako Sam Hawksen vám na různých zastaveních rádi pomůžou.

f facebook.com/KarlMayMuseum
i instagram.com/karl.may.museum

Otvírací doba: úterý – neděle, 10:00 – 18:00 hodin
Muzeum Karla Maye Karl-May-Straße 5, 01445 Radebeul, Tel.: 0351 8373010

i Infocentrum Čáslav

Zastavte se u nás a my vás rádi provedeme historickými památkami Čáslavi. Patří sem např. vyhlídková věž kostela sv. Petra a Pavla, 3. nejvyšší kostelní věž v Čechách, dále součást nejstaršího městského opevnění Otakarova bašta nebo Žižkova síň s rozšířenou expozicí.

www.infocaslav.cz

i Nymburk

Nymburk

Chcete si projít město sami a nebyt omezeni časem? Nově máte možnost projít se s digitálním průvodcem SMARTGUIDE. V nabídce jsou tři tematické trasy. Pro dětské návštěvníky je určena aplikace Skryté příběhy. Pokud Vás baví historie, hádanky a digitální technologie, nenechte si ujít Lov na Elišku.

www.mesto-nymburk.cz

i Zbiroh

Město Zbiroh vás zve na XII. ročník turistického pochodu Zbirožský puchýř, který letos povede křížem kráčem po lesních cestách. Pochod se uskuteční v sobotu 9. září. Trasy: cca 17 km a 8 km. Start 8.00–10.00, cíl do 17.00 v Městském muzeu Zbiroh.

www.zbiroh.cz

i Turistické informační centrum Kadaň

Místo, kde se dozvíte o všem, co se děje v Kadani. Turistická sezona pokračuje do 31. 10. 2023. Nabízíme tipy na kulturní akce, informace o městě i půjčovnu a úschovnu kol a elektrokol.

www.kultura-kadan.cz

i Kyjov

Doporučujeme vám k návštěvě tvrziště Klobouk v Nechvalíně, kde objevíte pozůstatky středověkého hrádka z 13. století, které svým tvarem připomínají klobouk. V oblasti osídlené již v době Velké Moravy tak poznáte i středověké dějiny našeho okolí.

www.mestokyjov.cz

i Lipník nad Bečvou

Z Lipníka do Hranic Vyzkoušejte podzimní pěší výlet po červené turistické trase z Lipníka do Hranic. Na trase dlouhé 21 km spatříte mimo jiné hrad Helfštýn, lázeňské město Teplice nad Bečvou nebo třeba Hranickou propast.

www.info.mesto-lipnik.cz

i Kolín

Rozhledna Vodárna Kolín

Tato významná technická a architektonická památka je skvělý tip na výlet. Výhled na Polabí a při dobré viditelnosti až do Krkonoš vám učaruje. Unikátní je přístup do prostoru bývalé vodní nádrže s audiovizuální projekcí, v objektu je i malé infocentrum.

www.kolinzije.cz

i Tábor

TÁBORSKÁ SETKÁNÍ

Táborská setkání 15.–17. září

Historické centrum s několika náměstími, křivolakými uličkami i bohatou zelení za městskými hradbami ožívá na tři dny dávnou historií první poloviny 15. století. Časem, kdy se vlády nad městem ujal husitský vojevůdce Jan Žižka z Trocnova.

www.taborskasetkani.eu

i Bílina

Radniční věž

Informační centrum v Bílině nabízí výstup na radniční věž vysokou 63 m. Výhled na dominanty města a nejhezčí znělcový útvar v Evropě – Bořen doplní 23. 9. 2023 zážitkový výstup na věž s divadelním představením „Návrat do počátku 20. století“.

www.icbilina.cz

i Infocentrum Tanvald

Zveze vás na vyhlídku Špička na malém Špičáku. Užijete si krásné výhledy i nevšední zážitek z pohledu na samotnou konstrukci. Vydejte se k ní cestou podél Kamenice. Na naučné stezce se dozvíte např. o výstavbě železnice nebo rozvoji průmyslu.

www.tanvald.eu

i Zámek Moravský Krumlov

Slovanská epopej

Nechte se unést dvaceti plátny Slovanské epopeje od Alfonse Muchy. Projděte si s průvodcem místa, kde kráčeli Lichtenštejnové a Kinští. Rozhlédněte se ze zámecké věže do širokého okolí. Navštivte vzkříšený skvost Znojemska.

www.mucha-epopej.cz

i Brušperk

Kaplička svatý Marek

Podívejte se na Brušperk z nejvyššího místa v blízkém okolí. Na kopci Svatý Marek ve výšce 312 m n. m. najdete renovanou kapličku a po nenáročném výstupu budete odměněni rozhledem na Lysou horu, Radhošť či blízké Palkovické hůrky.

www.infobrusperk.cz

Správné odpovědi a výherci

KAM PO ČESKU, ČERVENEC – SRPEN 2023

Celkem došlo 6 957 odpovědí | 6 765 z internetu | 192 dopisů | z toho 4 069 žen a 2 888 mužů.

ABSOLUTNÍ REKORD ODPOVĚDÍ NA SOUTĚŽE

NEJ České republiky

odpověď: b), a), c), b), c), c)
soutěžilo: 346 čtenářů; 233 správně; 113 špatně

Když prázdniny, tak zábava

odpověď: c), b), b)
soutěžilo: 551 čtenářů; 547 správně; 4 špatně
výherci: Libuše Havlová, Sychrov; Marek Polák, Chomutov; Petr Rychetský, Ostrava; Terezie Slavi-

Prázdniny plné her

odpověď: b), c), c)
soutěžilo: 507 čtenářů; 492 správně; 15 špatně
výherci: Kamila Bleierová, Liberec 7; Vendula Přenosilová, Chomutov; Helena Marešová, Lanškroun; Pavel Kaplánek, Dalovice; Jitka Dostálová,

Přijďte s dětmi na Zbirožsko – za zábavou i poznáním

odpověď: b), a), b)
soutěžilo: 498 čtenářů; 469 správně; 29 špatně
výherci: Kateřina Kolářová, Olomouc; Jiří Forst, Kdyně; Renata Vaculíková, Čáslav; Tibor Zeman,

Do Litoměřic s dětmi za zážitky

odpověď: b), a), c)
soutěžilo: 477 čtenářů; 263 správně; 214 špatně
výherci: Jana Božeková, Rousínov; Viola Šrámková, Slapanov; Josef Kubelka, Teplice; Petr

Letní putování s vílou Ohřinkou

odpověď: c), b), b)
soutěžilo: 517 čtenářů; 505 správně; 12 špatně
výherci: Josef Královec, Mariánské Lázně; Jiří Hrnčíř, Pelhřimov; Ladislav Jelen, Uherské Hradi-

KAM o prázdninách? Přijďte do Liberce cestovat!

tajenka: c), b), a)
soutěžilo: 533 čtenářů; 522 správně; 11 špatně
výherci: Ivana Slávková, Zlín; Jiří Barták, Liberec 30; Jan Osmančík, Praha 8; Zdenka Němcová,

Nazdárek, kamarádi!

odpověď: c), a), c)
soutěžilo: 478 čtenářů; 290 správně; 188 špatně
výherci: Ladislav Turčín, Brno; Dana Kubálová, Kolín; Pavel Vaculík, Čáslav; Jan Lang, Hradištko

KAM s dětmi za památkami? Navštivte zámky Pardubického kraje

odpověď: a), c), a)
soutěžilo: 518 čtenářů; 511 správně; 7 špatně
výherci: Jaroslava Čirliková, Mladá Boleslav; Rostislav Novák, Třebíč; Oldřich Štěpán,

Mořské panny v Ústí nad Orlicí

odpověď: a), c), a)
soutěžilo: 470 čtenářů; 312 správně; 158 špatně
výherci: Marie Miléřová, Louny; Josef Jakeš, Prachatic; Markéta Fikejzová, Hradec Králové;

Hanácké muzeum v přírodě v Příkazích u Olomouce

odpověď: c), c), a)
soutěžilo: 414 čtenářů; 364 správně; 50 špatně
výherci: Jaroslava Vašíčková, Chomutov; Šárka Neuschlová, Dobruška; Helena Hollbergová, Ostrava-Poruba; Martin Jiránek, Sychrov;

Edice ČT

otázka: Ve kterém roce bylo historické centrum Krakova zapísáno jako první polská památka na Seznam světového a přírodního dědictví UNESCO?

Nebeští cyklisté – Aeroplány poháněné šlapáním

odpověď: a)
soutěžilo: 319 čtenářů; 306 správně; 13 špatně

výherci: Alois Halouzka, Brumov; Eva Brychtová, Brno; Stanislav Seifert, České Budějovice

ková, Napajedla; Renata Schönová, Nový Malín; Marie Poláková, Hodonín; Soňa Strnadová, Hodonín; Eva Samková, Břeclav; Libor Obůrka, Třebíč; Marie Dostálová, Náměšť na Hané

Sezemice; Renáta Güntherová, Bolatice; Petr Kozojed, Opařany; Jaroslav Karásek, Klatovy; Jana Adámková, Jablonec nad Nisou; Jaroslava Freiberková, Sezemice

Zlín-Štípa; Lad. Michalová, Bechyně; David Šťavík, Rosice; Jana Klimešová, Plzeň; Milan Láta, Pěnčín; Ondra Tomásek, Jaroměř; Vratislav Tuma, Praha 4

Pecka, Vysoké Mýto; Marie Drábková, Vranovice; Oldřich Stejskal, Choceň; Blanka Slavíková, Frýdek Místek; Lucie Hatašová, Chlumec nad Cidlinou; Josef Tícha, Bukovany; Ludmila Cibulková, Kolín 4

ště; Petra Jarušková, Františkovy Lázně; Jan Vajz, Trnová; Zuzana Kašpárková, Sychrov; Martin Slaboch, Uhonice; Josef Smolík, Beroun; Marie Hemplová, Hradec Králové 9; Jitka Devátá, Zlín

Dříteň; Hana Kozojedová, Opařany; Jana Karásková, Klatovy; Jiřina Sinoglová, Sedlčany; Hana Samková, Blížkovice; Aleš Kulíšek, Brno-Bystrc; Iva Martinková, Hořice v Podkrkonoší

pod Medníkem; Hana Pášová, Ústí nad Labem; Hana Valentová, Kroměříž; Petra Čejková, Sevětin; Věra Kutíšová, Kalíštko; Vojtěch Pospíšil, Poděbrady; Lubomír Vincenc, Mrákotín

Kopřivnice; Jiří Ševeček, Brušperk; Jana Vránová, Kroměříž; Zdena Horáková, Zábřeh; Ivana Veiserová, Praha 4; Oldřich Bauer, Choceň; Tomáš Smíd, Kolín; Renata Hajná, Lipno/Zatec

Libor Šubčík, Brno; Drahoslava Havlíková, Dačice; Salma Abuzaradová, Tuřany u Slaného; Karel Kadlec, Moravská Třebová; Alena Procházková, Herálec; Nela Šmidová, Kolín; Jarka Seimlová, Praha 9

Ludmila Amchová, Liberec 6; Olina Dudášová, Bohumín; Eva Petželková, Plzeň; David Zimmermann, Písek; Iveta Seidlová, Sušice; Hana Sodomková, Rumburk

odpověď: b)
soutěžilo: 476 čtenářů; 473 správně; 3 špatně
výherci: Marcela Boudová, Senomaty; Pavel Procháčka, Volary; Přemysl Ulman, Uhlířov

výherci: Bohuslava Stolinová, Tábor; Pavel Hřebík, Praha 9 – Kbely; František Matějka, Brandýs nad Orlicí

Rozhledna Diana se nachází ... nedaleko Karlových Varů. Na toto místo se dá dopravit lanovkou, jejíž délka je 453 metrů a převýšení 167 metrů. Celková výška rozhledny je 40 metrů.										
POMŮCKA: HELP, MTA, NY	CITOSLOVCE SLEHNUTI	1. DÍL TAJENKY	AGRONOMICKÁ FAKULTA ZKR.	VÝZVA K ZAHÁJENÍ SOUBOJE	ČÁSTI HMOTY	POMOC ANGLICKY	SPZ HODONINA	MCBAINOVO JMÉNO	LOTERIE	POPIS POSTŮPU
BÁJNÝ ČESKÝ KNÍŽE										
ŠTĚKAT						ZN. ZUBNÍ PASTY INIC. MODER. MORAVCE				
SEVERO-VÝCHOD ZKR.			NOČNÍ PTÁK KOŘIST					ZVUK TROUBENÍ VZNEŠENÁ MYŠLENKA		
ČÁST LOĎE				MILIMETR VYBĚŽEK PEVNINY DO MOŘE			ČÁSTICE S NÁBOJEM MLÁDĚ ORLA			
	ŠEVELENÍ MN. C. HLÍNA					PŘEDLOŽKA OPATROVNICE DĚTÍ			2. DÍL TAJENKY	NEHLUČNÁ MÍSTA
ZDRHOVADLA					PŘEŘEK PŘÍJEMNĚ					
NÁZEV HLÁSKY N			LIDÉ MAJÍCI SMĚLU CITOSLOVCE CHRÁPÁNÍ							
ČÁST DUD				ZESÍLENÝ ZÁPOR NÁSTRAHA PYTLÁKA				POVZDECH HESLO		
	SEVERO-ZÁPAD ZKR.	ROLOVACÍ ZÁVĚSY BOURKOVÝ OBLAK					KÓD LETIŠTĚ MATAMATA POŠT. KÓD STÁTU USA			
CHEM. ZN. SAMARIA			PŘEDLOŽKA NÁRODNÍ STRANA ZKR.			BIBL. MOŘE-PLAVEC INDIÁNSKÝ ODĚV			NÁRODNÍ POLEVA	SKLOVITÁ
ČÁST KLASŮ					VAKY CITOSLOVCE SMÍCHU					
	SNÍŽENÝ TON A OMASTEK			CITOSLOVCE SMÍCHU CITOSLOVCE POSMĚCHU			ŠEST PLUS DVA TĚLOCVIČNÁ POLOHA			
TOHO ČASU ZKR.			JMÉNO JAN NĚMECKY CHEM. ZN. MĚDI					TAHLE RUDNÉ DOLY ZKR.		
ANGLICKÁ VÁHOVÁ JEDNOTKA					PONRAVY					
TRENÉR					SKUPINA					

Křížovka

tajenka: ...románských hradů u nás
soutěžilo: 478 čtenářů; 462 správně; 16 špatně

výherci: Tomáš Petruň, Šumperk; Václav Blaha, Olomouc 9; Jaroslav Křížek, Valašské Meziříčí

Fotohádanka

otázka: Poznate místo na obrázku?
odpověď: b) Jindřichův Hradec
soutěžilo: 375 čtenářů; 299 správně; 76 špatně

výherci: Eleonora Hašková, Turnov; Jaroslava Viktorinová, Rychnov nad Kněžnou; Renata Habánová, Velká Bíteš

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Tajenku křížovky nám zašlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od redakce dárkový poukaz na nákup v e-shopu CYKLOKNIHY.cz.

Podmínky soutěží najdete na www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky. Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením všech svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher. Výherci budou o výhře informováni v příštím vydání KAM po Česku a výhry jim budou zolesány zadavatelem soutěže v co nejkratší době.

ALŠOVA JIHOČESKÁ GALERIE
ZÁMECKÁ JÍZDÁRNA
HLUBOKÁ NAD VLTAVOU
www.ajg.cz

H.R. GIGER

METAMORPHOSES

11/6 — 19/11/2023

HLAVNÍ PARTNER SKUPINA ČEZ

umění vidět a vnímat

LUCEMBURKOVÉ

rodokmen LP 998 – 1458

Lucemburkové jako druhá česká královská dynastie vládli ZEMÍM KORUNY ČESKÉ v letech 1310–1437. Ručně malovaný rodokmen včetně postav a typických detailů pro období gotiky ocení snad každý milovník historie. Rozměr tisku na formát A1 zaručuje dobrou čitelnost i přehlednost. Skvělý dárek, unikátní dekorace, didaktická pomůcka.

KOUPÍTE NA E-SHOPU REDAKCE
www.kampocesku.cz/eshop

poštovní zásilka: 399 Kč (poštovné 100 Kč platí pouze pro Českou republiku)
osobní odběr v redakci: 150 Kč (+ tubus 49 Kč)

• rozměr A1 (594 x 841 mm) • baleno do tubusu • dodává Česká pošta jako doporučený, pojištěný balík do ruky
 KAM po Česku, Kubelíkova 30, Praha 3